«Бекітемін»
«Балауса» бөбекжай-балабақшасы» МКҚК
меңгерушісі А.М.Жанекешова

Қаралды:
«Балауса» бөбекжай-балабақшасы» МКҚК
Әдіскері Ж.Ж.Сағизбаева

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің қазан айына арналған циклограммасы

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы
Білім беру ұйымы: «Балауса» бөбекжай-балабақшасы

Топ: Кіші «Бөбек» тобы
Балалардың жасы: 2 жас
Жоспардың құрылу кезеңі : 29.09– 03.10.2025ж

Қаралды:
Әдіскер: Сагизбаева Ж.Ж

Күн тәртібінің үлгісі	**Дүйсенбі**	**Сейсенбі**	**Сәрсенбі**	**Бейсенбі**	**Жұма**
Балаларды қабылдау	*Күй күмбірі – ұлттық өнерді құрметтеуге үйрету.*	*Күй күмбірі – туған жерді сүюге жетелеу*	*Күй күмбірі – әдеп пен мейірімге баулу.*	*Күй күмбірі – ұлттық мақтаныш сезімін ояту.*	*Күй күмбірі – ата-баба мұрасын қастерлеуге баулу*
	Баланы есімімен атап, жылы қарсы алу. Қолынан ұстап, топқа ертіп кіру. Жұмсақ ойыншық беріп, көңілін бөлу. Ата-анасына қысқа ғана жылы сөз айту.	*Баланы күлімсіреп қарсы алу. «Сәлем, балақай!» деп қысқа амандасу. Баланы үстел үсті қарапайым ойындарға (кубик, пирамидка) бағыттау. Анасымен жылы қоштасуға жағдай жасау.*	*Баланы есікте қуыршақпен қарсы алу. Баланың көңіл-күйін бақылау. «Қош келдің, Айша!» деп есімін атап айту. Қуыршақ бұрышына немесе кілемшеге ойнауға тарту.*	*Баланы сабырлы үнмен қарсы алу. «Бүгін біз ойын ойнаймыз» деп мотивация беру. Достарына жақындастыру, бірге ойнауға бағыттау. Ата-анасына қысқаша жылы қоштасу сөзі.*	*Баланы есімімен атап қарсы алу. Баланы сурет бояуға немесе үстел үсті ойынға бағыттау. Аптаның соңында «сен батыл болдың» деп қолдау білдіру.*
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен әңгімелесу, кеңес беру	*Өнегелі 15 минут – ата-анаға бала денсаулығы туралы кеңес беру.*				
	Әңгімелесу: Табиғатқа қамқорлық – тәрбие негізі *Кеңес: Балаңызға гүлге су құюды, қоқысты қоқыс жәшігіне тастауды үйретіңіз.*	***Әңгімелесу: Үйді таза ұстау – жақсы әдет*** *Кеңес: Балаңызға ойыншықтарын орнына жинауды көрсетіп, бірге жасаңыз.*	***Әңгімелесу: Тазалық – денсаулық кепілі*** *Кеңес: Балаңызды қолды жуып, беті-қолын сүртуге дағдыландырыңыз.*	***Әңгімелесу: Жануарларға мейірім*** *Кеңес: Мысық пен күшікті жақсы көруге, оларды ұрмауға үйретіңіз.*	***Әңгімелесу: Достық пен бөлісу*** *Кеңес: Ойыншықты досына немесе бауырына беруді үйретіп, бөліссең қуанышты болатынын түсіндіріңіз.*
Балалардың іс-әрекеті(ойын, танымдық, коммуникатив тік, шығарма шылық, экспериментал	***Картотека №11 Дидойын: «Заттысипаттау» Мақсаты:****Заттарды көріп сипаттау арқылы қоршаған орта жайлы өз ойын айту.*	***Картотека № 12 Дидойын: «Затты сипаттау» Мақсаты:****Түрлі түсті бояудағы түстерді сәйкестендіру*	***Картотека № 16 Дидойын: «Үй жануарлары» Мақсаты:****Үй жануарларын атау, олардың төлдерін сурет арқылы топтастыру*	***Картотека №15 Дидойын: «Заттысипаттау» Танып ал да, атыната*** *Мақсаты: заттыңтүр-түсін, пішінін, атынатау*	***Картотека № 18 Дидойын: «Затты сипаттау» «Құстар біздің досымыз» Мақсаты:*** *Балала рсуреттер арқылы құстар туралы, құстарға*

дық, еңбек, қимыл, бейнелеу, дербес және басқалары)					*қамқорлықпен қарауды түсінеді.*
	Коммуникативтікдағдылардыдамытукартотекасынан				
Ертеңгілік жаттығу	*Қазанайының 1- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.*	*Қазан айының 1- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.*	*Қазанайының 1- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.*	*Қазанайының 1- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.*	*Қазанайының 1- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.*
	Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау. *Жаттығу кешені қосымша тіркелген*				
Таңғы ас	*Үнемді тұтыну - Суды, тамақты үнемді тұтыну жолдарын түсіндіру. Қауіпсіздік ережесін ескерту*				
	Әңгіме: *– Балалар, су ішсек шөлміз қанады, ас жесек күш аламыз. Ас құрамында дәрумен бар, ол бізді мықты қылады.* ***Қауіпсіздік:*** *– Суды төкпейміз, орнымыздан жүгірмейміз. Ас ішкенде тыныш отырамыз.*	***Әңгіме:*** *– Сүт сүйегімізді қатайтады, ет күш береді, жеміс пен көкөніс дәруменге толы. Дәрумендер бізді сау қылады.* ***Қауіпсіздік:*** *– Жемістерді жуып барып жейміз. Ас үстінде ойнамаймыз.*	***Әңгіме:*** *– Тамақты да, суды да төкпейміз. Сонда бәріне жетеді, біз де ұқыпты боламыз.* ***Қауіпсіздік:*** *– Қолымызды сермемейміз, ыдысты төңкермейміз.*	***Әңгіме:*** *– Ас ішсек ойнаймыз, жүгіре аламыз. Дәрумендер бізді сергек етеді. Сондықтан асты төкпей жеген дұрыс.* ***Қауіпсіздік:*** *– Асымызды асықпай шайнаймыз, қақалып қалмау үшін.*	***Әңгіме:*** *– Су да, ас та – денсаулыққа пайдалы. Дәрумендер бізді мықты қылады. Асты да, суды да қадірлейік.* ***Қауіпсіздік:*** *– Ыдысты абайлап ұстаймыз. Ас ішіп болған соң орнымыздан жай тұрамыз.*
Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізуге дайындық (бұдан әрі – ҰІӘ)	***«Шабыт» жобасы*** ***Ойын: «Арман қанаты»*** *Тәрбиеші: «Қане, бәріміз құстай ұшайық! Егер сенде қанат болса, қайда ұшар едің?» дейді.* *Балалар: «Анашымның қасына», «Орманға», «Күнге».* *Мақсаты: қиялды дамыту, ойын еркін айтуға үйрету.*	***«Смарт бала» жобасы*** ***Ойын: «Суретті тап»*** *Тәрбиеші үш сурет көрсетеді: алма, банан, орындық. «Жемісті көрсет!» дейді.* *Балалар дұрыс суретті таңдайды.* *Мақсаты: ойлау қабілетін, есте сақтауды дамыту.*	***«Ұшқыр ой алаңы» жобасы*** ***Ойын: «Жалғастыр»*** *Тәрбиеші: «Күн шықса...»* *Балалар: «Жарық болады!»* *Мақсаты: ойды байланыстырып айтуға үйрету.*	***«Балалар кітапханасы» жобасы*** ***Ойын: «Кітапты табайық»*** *Тәрбиеші сөреге кітаптар қояды. «Қызыл кітап қайда?» дейді.* *Балалар қызыл түсті кітапты көрсетеді.* *Мақсаты: кітапқа қызықтыру, түсті ажырату.*	***«Еңбегі адал жас өрен» жобасы*** ***Ойын: «Дастархан жаямыз»*** *Тәрбиеші дастархан суретін салып, қасық, тәрелке ойыншықтарын береді.* *Балалар оны ретімен қояды.* *Мақсаты: еңбекті бағалау, ұқыптылыққа тәрбиелеу.*
Кестеге сәйкес ҰІӘ	*Қамқор жобасы бағытында -Экологиялық мәдениетті қалыптастыру , «Еңбегі адал жас өрен» жобасы бпғытында – еңбекке баулу.*				
	Ғажайып сәт *Не деген тамаша! Біздің топқа себет толы көкөністерді сыйға беріп*	***Ғажайыпсәт.*** *Балалар бүгін бізге Қоян қонаққакелді.* *Балалардан көмексұрайды..*	***Қызығушылықтарын ояту.*** *Көмекші апайдың «Сиқырлы қорап» тауып алғанын айтады.*	***Саяхатқа шығу.*** *Балабақшаның қасында өсетін ағаштарды, ауа-райы бақылау.*	***Тосынсәт.*** *Қуыршық Сәуле келеді. Балалармен амандасады. Балаларға сиқырлы қалта*

	жіберіпті. ***Ой дамыту*** *Көкөністер туралы түсінік беру.* *Көкөністерге нелер жатады?* *Біз қазір ненің суреттерін көріп тұрмыз?* *Осы көкөністер бізге не береді?* *Себеттегі көкөністерді атап шығайықшы.* *Қияр, сәбіз, қызанақ, пияз, картоп – көкөністер деп атаймыз.* *Көкөністер қайда өседі екен?* *Көкөністердің құрамында қажетті дәрумендер өте көп. Көкөністердің бірі – қияр мен қызанақ.* ***Сенсорика*** *Қиярдың түсі қандай?* *Пішіні сопақша, түкті болып келеді.* *Қызанақтың түсі қандай?* *Қызанақ – қызыл түсті, пішіні дөңгелек.* ***Сергіту сәті*** *Көкөністі көп жейміз,* *Дәрумені көп дейміз.* *Кел, бәріміз бір жүріп,* *Көкөністі тереміз.* ***ІІІ.Себеттүбінен хат тауыпалу.*** ***Бағыбанатаданжіберереген.*** ***Хаттаыоқу.*** *Құрметтібүлдіршіндер* *Мен сіздерге хат жазыпотырғансебебім мен жаздаеккенкөкөністерімді*	*Қоян: балалар мен орманда серуендеп жүр едім, менің себетімдегі сүйікті асым сәбіздерім түсіп қалған. Енді менің көжектерім аш қалды. Маған сүйікті асымыз сәбіз керек.* ***Ой қозғау.*** *Балалар қоянның сүйікті асы не? .* *-Балалар қоянға көмектесеміз бе?* *Қане орнымыздан тұрайық, қоян шаршап қалған секілді қоянмен бірге сергіп, алайық.* ***Сергітусәті.*** *Ұзын құлақ, сұрқоян* *Естіп қалып сыбдырды* *Ойлы, қырлыжерлермен* *Ытқып, ытқыпжүгірді.* ***Ой қозғау.*** *Ендеше қалай көмектесеміз?* *Балалар қоянға сәбіз коп керек. Сол үшін 2 топқа бөлініп сәбіз жасап берейік.* ***Үлкен-кіші сәбіздер арқылы топқа бөлу.*** ***Үлгі көрсету түсіндіру.*** ***Сенсорика*** *Оларға сәбіз жасап беру үшін, алдымен мына менің қолымдағы сәбізге қарайық. Сәбіздің түсі қызғылт сары болады. Сәбіздің бас жағы үшкір, сопақша келеді. Және ұзынша келген жапырақтары бар екен.* *Сәбіз қандай пішінге ұқсайды?* *Шығармашылық бұрыш.* ***Дид ойын: «Қоянға көмек»***	*Қане балалар бәріміз бірге қорапта не бар екенін көрейікші.* *Ішінен хат шығады.* ***Хатты оқу****.Сөйлемді дамыту.* *Ерден атайдан келіпті.* *Ерден атай ертегі еліндегі ертекші атай гой балалар. Атай бізге бұл қорапта шалқан ертегісінің ертегі кейіпкерлерінің бейнелері бар.Сол айтып үйреніңдер депті.* ***Ой дамыту.*** *Үстел үсті театрын пайдалана отырып, «Шалқан» ертегні айтып беру.* ***Ой қозғау.*** *Балалар қандай кейіпкерлерді естеріңде сақтай алдыңдар* *-Шалқан қайда өседі?* *-Атай көмекке кімді шақырады?* *-Әжей кімді шақырады?* *-Немере қыз кімді шақырады?* *-Күшік кімді шақырады?* *-Мысық кімді шақырады?* *-Сонымен, бәрі бірігіп не істейді?* *Балаларды мадақтау.* ***Дид ойын.*** *Үнтаспадан дыбыстарын ажырату.(аф-аф, мяу, шиқ-шиқ.)* ***Ертегі желісін шығармашылық ортады қорыту.*** ***Балаларды топқа бөлу.***	***Ой қозғау.*** *-Ағаш жапырақтарының түсі қандай?* *-Ағашжапырақтарыкүзде не істейді?* *-Күзде не жауады?* *Балалардымадақтау.* ***Аққайың ағашынбақылау.*** *Жапырақтарыныңтүсіқан дай?* *Ағаштажапырақтаркөп пе, аз ба?* *Жапырақтарқайдажатыр ?* ***Ой дамыту.*** *Қайыңныңдіңіақболады, жапырақтарысопақшабол ады.* ***Сергітусәті.*** *Тербеледіағаштар,* *Желбетінееседі.* *Кіп-кішкентайағаштар,* *Үлкенболыпөседі.* ***Дидойын: «Кішкенесуретшілер»*** ***1-топ:*** *А3 форматтаАққайыңдықұра стыру.* ***2-топ:*** *Жергетүсіпжапырақтарж апсыру.* ***3-Топ:*** *Қайтып бара жатқанқұстардыермексаз данжағуарқылымүсіндеу.* ***3-топ:*** *Күзгібұлттыбояу.* ***Топтықжұмыстакүзкөрін існ беру.*** *-Алтын, сары, қызыл, көк* *Алуан-алуанжапырақ* *Күзгібақтакүлімдеп,* *Көзтартадыатырап.* *КүзмезгіліндеҚандайерекш*	*әкеледі.* ***Дидойын: «Сиқырлы қалта»*** *Мақсаты: Балалардың сипап сезу, тану қабілеттерін арттыру.* *Қандай жеміс екенін айтады.* ***Сергітусәті.*** *Алма баққа барайық* *Алма теріп алайық* *Ең үлкенін дәмдісін* *Анамызға сыйлайық* ***Дидойын:*** *«Жемістерді жинау»* *Мақсаты: Көкөністер ішінен жемістерді жинау.* *Балаларды топқа бөлу.* ***1-топ: А3 форматта бақ пен бақшаны құрастыру.*** ***2-Топ: Бақта өсетін жемістерді бояу*** ***3-топ: Бақшада өсетін көкөністерді жапсыру****.* *Сәуле қуыршақ балалармен қоштасып кетеді.* ***Саусақ ойын.*** ***Орамжапырақ*** *Орамжапырақты аламыз (саусақтарын сәл бүгіп, беттестіреді)* *Пышақпенен тураймыз (қолдың қырымен турайды)* *Оны қатты қысып ап, (қолдарын сәл бүгіп, қысады)* *Дәміне қарай тұздаймыз. (тұз себеді)* *Суын әбден сығамыз (жұдырықты ашып, жұмады)*

	жинаугаүлгірмейжатырм ын. Бақшамдағықияр мен қызанақтарымдыжинауғак өмектесесіңдер ме ? Мен сіздердікүтемін. **Бағбанатағакөмек.** **Шығармашылықбұрыш** **Балалардытопқабөлу.** **1-топ.** Қиярдыбояйды **2-топ.** Қиылғандайын Қызанақтыжапсыру. **Қоршаған орта** **«Дүкен» ойыны.** Балаларменқимаматериалд ардықолданып, сұрақ-жауапәдісіарқылыдиалог құру. Жидектер, жемістер, көгөністердіңатауынқайт алау, естесақтау.Санамақпенса тушынытаңдайды. Баладүкенгекеледі. Сәлеметсізбе! Сәлеметсізбе! Мағанқиярқарақатберіңізш і. Алыңыз. Дүкеншімен қоштасу. Қортынды.	**1-Топ .Үлкен сәбізді жапсыру.** **2-топ: Кіші сәбізді мүсіндеу.** **3-Топ: Үлкен-кіші сәбізді бояу.** **4-Топ: Көжектер құрастыру.** Жасаған жұмыстарын қоянға сыйлықтарын беру. Қоянменқоштасу **Дене тәрбиесі** **Кіріспе бөлім. Амандасу.** Топ-топ аяқпенен жүреміз Соқ-соқ шапалақ, Күшік келеді абалап, Тығылайық жүгіріп, Күшік кетті таба алмай Шеңберге тұр балақай. **Негізгі бөлім** **Жалпы даму жаттығулары.** **Б.қ.: «Көбелек қонды»** **1.** Аяқтары иық мөлшерінде. Қолдары артта. Иыққа қонған көбелекті көру. басты оңға, солға бұру, «қонды» деп айту. /4рет қайталау/ **Б.қ.: «Қайшы»** **2.**Аяқтар алшақ қойылған, қолдар жан-жақта, қолдарды қайшылау. /6 рет қайталау./ **«Үлкен- кіші»** **3**. Аяқты алшақ қоямыз, қолды жанымызда, отырамыз «кіші» деп айту, тұру «үлкен» деп айту. / 4рет қайталау/ **«Доп қашты»** **4.** Аяқтарын біріктіру. Орнында секіру. /10-15секунд/	**1-Топ:** Шалқанды мүсіндеу. **2-топ:** Шалқанннның жапырағын жапсыру. **3-Топ:** Шалқанды бояу. **4-топ:** Ертегі кейіпкерлерін құрастырып, ретімен қоя білу. **Сенсорика.** Шалқанннның пішіні қандай? Шалқанның түсі қандай? Жапырағының түсі қандай? Шалқан жоғарыда өсе ме, төменде өсе ме? Жасаған жұмысты сиқырлы қорапқа салып, Ерден атайға беріп жіберу **Дене тәрбиесі** **Кіріспе бөлім. Амандасу** Орманға біз барамыз Жай жүріске саламыз (жүру) Қолды созып талдарға Жапырақтар аламыз Қоян көрдік секірген, Түлкі көрдік жүгірген, Бақшамызға қайтайық Орманнан шығып жайменен. **Негізгі бөлім. Жалпы даму жаттығулары.** **Сылдырмақпен** **I -Бастапқы қалып:** аяқты бірге, қол төменде. 1 – қолды жоғары көтеру. 2 – оңға, 3 – солға сылдырлату, 4 – бастапқы қалып. 3-4 рет қайталау. **II – Бастапқы қалып:** аяқтың арасы ашық, қол төменде. 1-отыру, 2-	еліктерболады? Құстар неге жылыжаққаұшыпбарады? Жапырақтар неге түсіпжатыр? Күнқандайболыптұр? Балалардымадақтау. **Дене тәрбиесі** **Кіріспе бөлім. Амандасу.** Топ-топ аяқпенен жүреміз Соқ-соқ шапалақ, Күшік келеді абалап, Тығылайық жүгіріп, Күшік кетті таба алмай Шеңберге тұр балақай. **Негізгі бөлім** **Жалпы даму жаттығулары.** **Б.қ.: «Көбелек қонды»** **1.** Аяқтары иық мөлшерінде. Қолдары артта. Иыққа қонған көбелекті көру. басты оңға, солға бұру, «қонды» деп айту. /4рет қайталау/ **Б.қ.: «Қайшы»** **2.**Аяқтар алшақ қойылған, қолдар жан-жақта, қолдарды қайшылау. /6 рет қайталау./ **«Үлкен- кіші»** **3**. Аяқты алшақ қоямыз, қолды жанымызда, отырамыз «кіші» деп айту, тұру «үлкен» деп айту. / 4рет қайталау/ **«Доп қашты»** **4.** Аяқтарын біріктіру. Орнында секіру. /10-15секунд/	**Тосын сәт** Аю келеді. Балалармен амандасады. Балалардан көмек сұрайды. Құлпынай теруге көмек керек екенін айтады. – Балалар, аюға көмектесеміз бе? **Қоршаған орта** **Дид. ойын:** «Көкөністер мен жемістерді ажырат» Көкөністер қайда өседі? Жемістер қайда өседі? **Саусақ жаттығуы** Қолды оңға созамыз, Қолды солға созамыз. Саусақтарды ашып-жұмып, Саусақтарымыз дем алады. **Шығармашылық орталық** Мүсіндеудің әдіс–тәсілдерін көрсету. – Балалар, мынау қызыл түсті еремексаз. – Қандай түс? – Жарайсыңдар. – Осы еремексазды шымшып бөліп аламыз, алақанымызға салып домалатамыз. (көрсету) Балалармен жеке жұмыс жүргізу. Жасалған құлпынайды аюға ұсынады. Аю рақмет айтып, қоштасады.

		Тыныс алу жаттығулары: *шәйнектік дыбысын салу(ш-ш-ш).* *Терең тыныс алып, демді шығару.* ***Негізгі қимыл-қозғалыс жаттығулары:*** *Белгіленген жерге дейін еңбектейді.* ***Қим ойын: Картотека №6 «Сұр қоян жуынады»*** *Мақсаты: Қимыл қозғалыс қабілеттерін арттыру, тілдерін дамыту, ептілікке тәрбиелеу.* ***Қортынды.***	*сылдырмақты тізеге ұру, 3 – шыдырлату, 4- қалыпқа оралу. 4 – 5 рет қайталау.* ***III – Бастапқы қалып:*** *аяқтың арасы ашық, қол жанында 1 – 2 алға қарай сермеу, 3 – 4 артқа қарай сермеу. 4 – 5 рет қайталау.* ***IV — Бастапқы қалып:*** *аяқтың арасы ашық, қол төменде.1- қолды созу, 2- аяқты ұшына тигізу, 3- бастапқы қалыпқа оралу. 4 – 5 рет қайталау.* ***V — Бастапқы қалып:*** *аяқты бірге қойып. Қояндарша қос аяқтап секіру.* ***Тыныс алу жаттығулары:*** *«Ботқа пысты» мұрынмен дем алып, ауыздан демді шығару.* *«пы-х, пы-х ,пы-х» деп айту.* *Қатармен және шеңбер бойлап сылдырмақты сылдырлатып жүру,* ***Негізгі қимыл-қозғалыс жаттығулары:*** *Еденде жатқан лентадан аттап өте алады.* ***Қим ойын: Картотека №7 «Қайда жасырылғанын тап»*** *Мақсаты: Балаларды қырағылыққа, байқампаздыққа үйрету,бірлікке,татулыққа тәрбиелеу* *Қортынды..*	***Тыныс алу жаттығулары:*** *шәйнектік дыбысын салу(ш-ш-ш).* *Терең тыныс алып, демді шығару.* ***Негізгі қимыл-қозғалыс жаттығулары:*** *Белгіленген жерге дейін еңбектейді.* ***Қим ойын: Картотека №6 «Сұр қоян жуынады»*** *Мақсаты: Қимыл қозғалыс қабілеттерін арттыру, тілдерін дамыту, ептілікке тәрбиелеу.* ***Қортынды.***	
Серуенге дайындық	*Еңбегі адал жас өрен - мақсаты: өзіне өзі қызмет көрсетуге тәрбиелеу.* *Серуен кезінде қауіпсіздік ережелерін түсіндіру.*				

	Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау	*Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу, қатармен жүруге дағдыландыру.*	*Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау.*	*Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу.*
Серуен	***Картотека № 17*** *«Күз мезгілінде құстардыңтіршілігінбақылау»*	***Картотека № 21*** *Ауа-райынбақылау.*	***Картотека № 22*** *Күзгіжапырақтардыбақылау.*	***Картотека № 23*** *Күндібақылау.*	***Картотека № 24*** *Күзгікөріністібақылау.*
	Серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру, табиғатқа қамқорлық таныту. ***Күз серуен картотекасынан***				
Серуеннен оралу	*«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет жасау.*				
	Балаларға реттіліктпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстау.	*Тазалық процедурасы. Қолдарын сабынмен жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін үйрету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу*	*Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық. Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту*	*Серуеннен оралу барысы, киімдерін жинауды түсіндіру.жуыну барысында сумен ойнамауды, шашып жуынбау әдептерін түсіндіру.*	*Киімдерін ұқыптылықпен шешуге, шкафтарына жинауға үйрету.* *Түскі асқа дайындық.*
Түскі ас	*Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдалану, шашпай жуыну*				
	Әңгіме: *– Асымызды ішіп болған соң «Рахмет!» дейміз. Бұл – әдепті баланың белгісі.* ***Қауіпсіздік:*** *– Ас ішіп болған соң ыдысты абайлап қоямыз, жүгірмейміз.*	***Әңгіме:*** *– Ас пен су – денсаулығымызға керек. Дәрумендер бізді мықты қылады. Денсаулығымыз болса, ойнап-күле аламыз.* ***Қауіпсіздік:*** *– Ыстық асты үрлеп ішеміз, күйіп қалмау үшін.*	***Әңгіме:*** *– Тамақты өзімізге жететіндей ғана аламыз. Артық қалдырсақ, ысырап болады.* ***Қауіпсіздік:*** *– Қолымызды созып, көршіміздің ыдысына тимейміз.*	***Әңгіме:*** *– Ас ішіп отырғанда ойнамаймыз, шуламаймыз. Тәртіп сақтасақ, бәрімізге жақсы болады.* ***Қауіпсіздік:*** *– Ауызда ас тұрғанда сөйлеспейміз, қақалып қалмау үшін.*	***Әңгіме:*** *– Су да, ас та – бізге берілген сый. Оны төкпей ұстайық, тауысып жейік. Сонда бәріміздің денсаулығымыз жақсы болады.* ***Қауіпсіздік:*** *– Ыдысты дұрыс ұстаймыз. Ас ішіп болған соң жай тұрамыз.*
Күндізгі ұйқы	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау.*	*Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру.*	*Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау*	*Ұйқыға дайындық кезінде қауіпсіздік ережелерін ескерту. Өз төсегін ашып жатуға кеңес беру.*	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау*

Ұйқыдан біртіндеп ояту, сауықтыру шаралары	***№14. 1.Ояну*** *Бойымызды жазайық,* *Қолымызды созайық.* *Жаттығулар жасайық.* *Ұйқымызды ашайық.*	***№16 1.Ояну*** *Көздеріңді ашыңдар,* *Кірпіктеріңді көтеріңдер.* *Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар,* *Бір - біріңе жымиыңдар*	***№15. 1.Ояну*** *Кел балалар тұрайық,* *Қолымызды жоғары созайық.* *Еңкейеміз еденге,* *арқамызды тік ұстап,* *Бір демалып алайық.*	***№13. 1.Ояну*** *Ұйқымызды ашайық* *Қолымызды созайық* *Енді қане бәріміз,* *Жаттығуды жасайық.*	***№ 12. 1. Ояну*** *Күнге қарап күлімдеп* *Көзімізді ашамыз* *Бойды түзе, көтер басты* *Сергіп ұйқы ашамыз*
	Қауіпсіздік ережесі – ұйқыдан тұру кезінде қауіпсіздік шараларын түсіндіру. *«Еңбегі адал жас өрен» - ұйқыдан тұрып киіну өз-өзіне қызмет етуге тәрбиелеу.* ***Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан***				
Бесін ас	*Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдаланып, жуыну ережелерін түсіндіру.*				
	Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру.	*Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету.*	*Асты ұқыпты жеу, қасық, шанышқы ұстауды қауіпсіздік ережелерін ескерту.*	*Аста столда дұрыс отыру, досатрына кедергі жасамау.Тамақт ан соң гигиеналық шараларын ұйымдастыру.*	*Ұқыпты тамақтану әдебін түсіндіру. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*
Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап қарау және басқалары)	***Қимылды ойын: Менің зымыраған көңілді добым.*** *Ойнаушы балалар тобы (5-6 адам) жартылай дөңгелек құрып, тәрбиешінің жанында тұрады. Допты бейнелейтін бір бала орнында тұрып секіреді, ал тәрбиеші алақанын оның басына қойып, мынадай өлең айтады.* ***Көңілді добым, о , менің,*** ***Домалап қайда жөнелдің?*** ***Қызыл, сары, көгілдір,*** ***Жел аяқсың-ау өзің бір!*** *Бұдан кейін доп қашып кетеді, тәрбиеші балалармен бірге оны ұстайды. Ойын жаңа доппен қайта басталады. Балалар ойынды әбден үйреніп игергенде, бәріне де доп сияқты секіруді ұсынуға болады.*	***«Мен алманы жақсы көремін» (Д.Қиқымов)*** ***Мақсаты:*** *Ән салу, музыкалық ырғақты қимылдарды қайталау дағдыларын бекіту* ***«Жемістер жыры»*** ***Алма*** *Нарттай қызыл алмам бар,* *Мәз болады алғандар.* *Жазда әдемі киінем,* *Тілді балдай үйірем.* ***Өрік*** *Уылжыған өрікпін,* *Бау-бақшаға көрікпін.* *Қара деген атым бар,* *Менен де дәм татыңдар.* ***«Ұйқасын тап»*** *Іші толған шәрбат* *Дәмі қандай әйбат* *Үзесің бірден жүзін* ***Оның аты-...(жүзім)*** *Дөп-дөңгелек сары* *Ішінде бар дәні* *Қызығасың көрін* ***Оның аты-...(өрік***	***Қим ойын: Кішкене қоян, шыға гой...*** *Бір топ бала тәрбиешімен бірге дөңгелене тұра қалады. Тәрбиеші кім кішкене қоян болады деп сұрайды. Бәрі айналып жүріп мынадай өлең айтады.* ***Жүр, көжегім, шыға гой,*** ***Сүр көжегім, шыға гой!*** ***Айтқанымды ұға гой.*** ***Міне, былай шыға гой!*** *Кішкене деп атаған бала ортаға шығады. Өлеңнің ендігі шумағын айтып болғаннан кейін, барлық ойнаушылар, қоянға не істеу қажеттігін көрсеткендей, тиісті қимылдар жасайды. Ол да балалардыңістегенқимылдары нқайталайды.*	***Тосын сәт.*** ***Айгүл қырщақ келеді.*** *Амандасу. Балалардан көмек сұрайды. Дәрігердің жазған қағазын жоғал-тып алдым,онда пайдалы дәрумендер туралы жазған еді,енді сендерден көмек сұрап келдім.Маған пайдалы дәрумендер неде бар екенің айтып беріңдерші?* ***Сұрақтар ілмегі.*** *Сонымен дәрумендерді қайдан аламыз?* *-Жемістер мен көкөністерден аламыз.* *- Айгүлге көмектесу үшін не істейміз?* *Жоғалтып алған дәрумендерінің атын атап берейік.* *Алма* *Банан* *Алмұрт* *Жүзім*	

		Бір сабақта көп түйме *Жей алмайсың көк күйде* *Санап қара қанша* ***Оның аты-...(шие)*** *Бұтақта ілініп тұрамын,* *Піскенде себетке* *құладым.(Жеміс)* ***Жұмбақ мағынасын түсіндіру.***		***Сергіту сәті. (Айгүлмен бірге сергіту жасайық)*** *Алма баққа барайық, (орында тұрып ,жүру)* *Алма теріп алайық, (алма теру қимылын жасайды)* *Қол жетпесе алмаға (оң қолды көтеріп секіру)* *Секіріп қол созайық (Екі қолды көтеріп секіру)*	
Балалармен жеке жұмыс	***Мансур мен Исмаил*** ***«Зат неге ұқсайды?»*** ***Мақсаты:*** *Геометриялық денелер мен фигуралар туралы білімдерін бекіту; айналадағы заттардың геометриялық пішінін ажырата білу дағдыларын дамыту.*	***Кәусар мен Ахат*** ***Түрлі түсті жолақшалар.*** ***Мақсаты:*** *Балаларды ұзын – қысқа , түрлі – түсті жолақшаларды ажырата білуге үйрету.*	***Ерасыл*** ***«Кілтті тап»*** ***Мақсаты:*** *Балаларды түстерді , геометриялық пішіндерді ажырата білуге үйрету, көру , ойлау қабілеттерін арттыру.*	***Азиза*** ***«Қажет суретті тап»*** ***Ойынның мақсаты:*** *Үлкен және кіш ұғымдарын түсіндіру. Үлкен-кіші заттарды топтауға үйрету.*	***Таир*** ***«Көжекті жасыр»*** ***Мақсаты:*** *Төрт мүмкіндіктің ішінен екі берілген нысанды таңдауға үйрету.*
Серуенге дайындық	*«Еңбегі адал жас өрен»-өз-өзіне қызмететуге тәрбиелеу.* *Серуен кезінде қауіпсіздік ережелерін түсіндіру.*				
	Киім: *Киімін киіп болған соң түймесін қадауға көмектесу.* ***Қауіпсіздік:*** *Далада абайлап жүруді түсіндіру.*	***Киім:*** *Балаларға бас киімін дұрыс киюді еске салу.* ***Қауіпсіздік:*** *Серуен кезінде тәрбиешінің қасында жүруді үйрету.*	***Киім:*** *Жеңін дұрыс киюге, күртесін жерге тастамауға үйрету.* ***Қауіпсіздік:*** *Бір-бірін итермеу, досына қамқор болу*	***Киім:*** *Аяқ киімді киіп болған соң ұқыпты жүре білуге баулу.* ***Қауіпсіздік:*** *Шалшыққа түспеу, ластанбауды үйрету.*	***Киім:*** *Киімін кию кезінде сабырлы күтуге, кезекпен киінуге дағдыландыру.* ***Қауіпсіздік:*** *Серуенде тәртіп сақтап, қатармен жүруді бекіту*
Серуен	***Картотека № 17*** *«Күзгіқұстардыңтіршілігінбақылау»*	***Картотека № 21*** *Ауа-райынбақылау.*	***Картотека № 22*** *Күзгіжапырақтардыбақылау.*	***Картотека № 23*** *Күндібақылау.*	***Картотека № 24*** *Күзгікөріністібақылау.*
	Серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру, табиғатқа қамқорлық таныту. ***Таңғы серуенді бекіту.***				
Балалардың үйге қайтуы	*Өнегелі-15 минут. Қауіпсіздік ережесі - ата-анамен бала өмірінің қауіпсіздігі туралы әңгіме жүргізу.*				
	Бүгін балалар қолдарын бояуға малып сурет салды. Шығармашылық қабілетін көрсетті. *Үйде саусақпен сурет салуға жағдай жасаңыз.*	*Бүгін балалар жануарлардың дауысын салып ойнады. Қиялы мен еліктеу қабілетін дамытты.* *Үйде «мысық қалай дыбыстайды?» ойынын ойнау пайдалы.*	*Бүгін балалар қуыршақпен ойнады.* *Әлеуметтік қарым-қатынасқа үйренді.* *Үйде қуыршаққа киім кигізу немесе тамақ беру ойынын ойнауға болады*	*Бүгін балалар қимылды ойын ойнады (жүгіру, секіру). Қозғалыс белсенділігін дамытты.* *Үйде «қоян секірсін», «құстай ұшсын» ойынын ойнауға болады.*	*Бүгін балалар суреттерден жемістерді таныды. Оларды атауға және ажыратуға үйренді.* *Үйде жемістерді көрсете отырып, атын қайталау пайдалы.*

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы
Білім беру ұйымы: «Балауса» бөбекжай-балабақшасы

Топ: Кіші «Бөбек» тобы
Балалардың жасы: 2 жас
Жоспардың құрылу кезеңі :06.10– 10.10.2025ж

Қаралды:
Әдіскер: Сагизбаева Ж.Ж

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	*Күй күмбірі – ұлттық мақтаныш сезімін ояту.*	*Күй күмбірі – туған жерді сүюге жетелеу.*	*Күй күмбірі – ұлттық болмысты құрметтеуге үйрету*	*Күй күмбірі – ұлттық құндылықты құрметтеуге үйрету.*	*Күй күмбірі – ұлттық мәдениетті құрметтеу.*
	Баланы есіктен кіргенде жылы күлімсіреп қарсы алу. *Қолынан ұстап, «Қош келдің, балақай!» деп айту.* *Баланы музыка әуенімен қимыл ойынына тарту.* *Ата-анасына қысқаша жылы қоштасу сөзі.*	*Баланы қуыршақ театры кейіпкерімен қарсы алу.* *«Сәлем!» деп қуыршақпен амандасу.* *Баланы кілемшеге отырғызып, шағын топ ойындарына қосу.* *Баланың көңіл-күйін бақылау.*	*Баланы есімімен атап қарсы алу.* *Баланы құм немесе сенсорлық ойыншықтармен ойнауға тарту.* *Ата-анасына жылы қоштасу ұйымдастыру.*	*Баланы есік алдында құшақтап қарсы алу.* *«Кел, бірге ойнайық» деп сенім беру.* *Баланы үстел үсті пішіндер мен түстерді сәйкестендіруге бағыттау.*	*Баланы көңілді қимыл ойынымен қарсы алу* *«Жарайсың, сен батылсың» деп сенімділік беру.* *Баланы доппен немесе қарапайым қимыл ойынына тарту.* *Апта қорытындысында «сен бүгін жақсы ойнадың» деп мақтау.*
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен әңгімелесу, кеңес беру	*Өнегелі 15 минут – ата-анаға бала денсаулығы, тәрбиесі туралы кеңес беру.*				
	Әңгімелесу: Денесаулығы – ең басты байлық *Кеңес: Балаңызды күнде таза ауаға шығарып, серуендетіңіз. Серуен кезінде «Таза ауа – денсаулыққа пайдалы» деп түсіндіріңіз.*	***Әңгімелесу: Үнемшілдікке үйре ту*** *Кеңес: Су мен нанды төгіп-шашпау керегін айтыңыз. «Нанды жерге тастамау керек, ол – қасиетті ас» деп көрсетіңіз.*	***Әңгімелесу: Қауіпсіздік – әрқашан маңызды*** *Кеңес: Ыстық пешке, қайнаған шәйнекке жақындауға болмайтынын түсіндіріп, «Ыстық – күйіп қаласың» деген сөзді қайталатыңыз.*	***Әңгімелесу: Ізеттілік – жақсы әдет*** *Кеңес: Балаңызға «Сәлем», «Рахмет», «Өтінемін» деген сөздерді үйретіп, күнделікті қолдануға дағдыландырыңыз.*	***Әңгімелесу: Табиғатты қорғау – болашаққа қамқорлық*** *Кеңес: Серуен кезінде жердегі қағазды, бөтелкені көрсеңіз, қоқыс жәшігіне тастауды көрсетіңіз. «Табиғатты таза ұстасақ, бәрімізге жақсы» деп айтыңыз.*
Балалардың іс-әрекеті(ойын, танымдық, коммуникатив тік, шығарма шылық,	***«Қоянға көмектес.»*** ***Ойын мақсаты****:* *Заттарды пішініне қарай ажырата алады.* ***Ойын шарты****: Балалар бізге қонаққа қоян келді, ол*	***Тақпақ үйрету*** *Бір үйде біз нешеуміз?* *Кел, санайық екеуміз.* *Бас бармағым – атам,* *Балан үйрек – апам,* *Ортан терек – әкем,*	***«Үйжануарлары»*** ***Ойынмақсаты****: Үй жануарларының дене мүшелерін атау.* ***Ойыншарты****: Дөңгелене отырып, ғажайып*	***«Жаңғақтармен ойын»*** ***Ойын мақсаты:*** *Балалардың әрқайсысына жаңғақтар таратылады. Жаңғақты алақанның арасына салып,*	***Дидактикалық ойын: «Ұяшыққа орналастыр»*** ***Мақсаты:*** *екі түрлі пішінді заттың әрқайсысын өз ұяшығына орналастыруға үйренеді.*

эксперименттал дық, еңбек, қимыл, бейне леу, дербес және басқалары)	*бізбен бірге ойнағысы келеді. Балалар көздеріңді жұмыңдар, ал қоян бұл кезде көкөністердің қасына текшелер қояды. Балаларкөздерінашқандақандайтекшетұрғанынайтып берулерің керек.*	*Шылдыр шүмек – анам, Кішкентай бөбек – мен. Біз үйде нешеуміз? Біз үйде – бесеуміз.*	*қалтадан үй жануарларын алып, алған жануардың дене мүшелерін атау, олар туралы мейірімді сөздер айту.Балалар малдың төлдері қандай? (әдемі, сүйкімді.) Қалай еркелетеміз? (ботақан, қошақан.) Төлдер қалай ойнайды. (секіреді, жүгіреді.)*	*айналдыру. Бұл ойында балалардың қолдары жаттықтырып, сөйлеу тілі мен ойлау қабілеттері дамиды.*	
Ертеңгілік жаттығу	*Қазан айының 2- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.*	*Қазан айының 2- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.*	*Қазан айының 2- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.*	*Қазан айының 2- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.*	*Қазан айының 2- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.*
	Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау. *Жаттығу кешені қосымша тіркелген*				
Таңғы ас	*Үнемді тұтыну - Суды, тамақты үнемді тұтыну жолдарын түсіндіру. Қауіпсіздік ережесін ескерту*				
	Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету.	*Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*	*Таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Астың құрамындағы дәрумендер жайында айта отырып, асты тауысып жеуге кеңес беру.*	*Ас мәзірімен таныстыру. Астың құрамындағы дәрумендер жайында айта отырып, асты тауысып жеуге кеңес беру. Әдептілік ережелерін түсіндіру.*	*Әдептілік ережелерін түсіндіру. Тамақ үстінде жан жағына алаңдамауды, бір – біріне кедергі келтірмеуді үйрету. Рахмет айтуға тәрбиелеу.*
Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізуге дайындық (бұдан әрі – ҰІӘ)	***«Қамқор» жобасы*** ***Ойын: «Жылаған қуыршақ»*** *Тәрбиеші: қуыршақты қолына алып, жылайды. «Қуыршақ жылап қалды, не істейміз?» дейді. Балалар қуыршақты жұбатады: құшақтайды, сипайды, «Жылама» дейді.* ***Мақсаты:*** *жанашырлық пен қамқорлық сезімін*	***«Еңбегі адал жас өрен» жобасы*** ***Ойын: «Кір жуған аю»*** *Тәрбиеші: «Аю кір жууға кірісті, кәне бәріміз бірге жууға көмектесейік» дейді. Балалар қолдарымен жуу, сығу, ілу қимылдарын жасайды.* ***Мақсаты:*** *еңбектің қуанышын көрсету, еңбекке еліктету.*	***«Смарт бала» жобасы*** ***Ойын: «Сиқырлы қапшық»*** *🎯 Қапшыққа бірнеше зат салынады (доп, қасық, машина). Бір бала қолын салып, затты ұстап көреді. «Бұл не?» деп табуға тырысады. Басқалары затты атайды.* ***Мақсаты:*** *ойлау, есте сақтау, жанасу арқылы тануды дамыту.*	***«Балалар кітапханасы» жобасы*** ***Ойын: «Ертегі қонағы»*** *Тәрбиеші: қоян маскасын киіп: «Мен кіммін?» дейді. Балалар: «Қоян!» деп жауап береді. «Қай ертегіден келдім?» – балалар әртүрлі ертегіні атайды.* ***Мақсаты:*** *ертегі кейіпкерлерін ажырата*	***«Шабыт» жобасы*** ***Ойын: «Сиқырлы айна»*** *Тәрбиеші: «Мен айнамын, сендер маған қимыл көрсетесіңдер, мен қайталаймын». Балалар бір қимыл жасайды (секіреді, қол сермейді). Тәрбиеші айна сияқты қайталайды. Кейін рөл ауысады.* ***Мақсаты:*** *қиялды,*

	дамыту.			*білу, есте сақтауды дамыту.*	*шығармашылықты дамыту, өзін еркін көрсетуге үйрету.*
Кестеге сәйкес ҮІӘ	*«Қамқор» жобасы аясында «Біз табиғат қорғаушылармыз!» - экологиялық мәдениет қалыптастыру мақсатында,танымдық, эксперименталдық іс-әрекет.*				
	Тосын сәт *Педагог топқа көкөністер мен жемістер себетін әкеледі.* ***Ой қозғау*** *«Мен бақшада егін жинадым. Айтыңдаршы, балалар, енді мен онымен не істеуім керек?»* *(Тамақ жеу, компот, сорпа, джем пісіру).* *Педагог көже мен тосап пісіруді ұсынады.* ***Сұрақтар:*** *– «Сорпаға не аламыз?» (қызылша, пияз, картоп).* ***Тәжірибе №1*** *Қолыңызға қызылша кесектерін алыңыз.* *– Олар қандай түсті? (қатты, қызыл).* *– Қолдарыңда не қалды? (қолдар қызылға айналады).* *«Қызылшаның түсі тағы қандай болуы мүмкін екенін тексерейік.* *Қағаз парағына бір бөлікті қойыңыз.* *– Не болды? (із қалды).* *Матаның бір бөлігінде не болады? (дақ қалады).* *– Қызылша сорпасы қандай болады? (қызыл түсті).* *– Қызылша заттарға дақ түсіруі мүмкін».* ***Тәжірибе №2***	***Сюжеттік суреттер қарау.*** ***Дид ойын: «Бақтағы егін жинау»*** *Шарты: кептірілген жемістер, консервіленген және жаңа піскен жемістер салынған табақтар, жеміс компоттары бар стақандарды мұқият қарапшығу.* ***Ой қозғау.*** *Балалар жемістер мен көкөністердің айырмашылығы неде екенін сұрау.* *Адамның оларды тағы қалай жейтінін және не үшін екенін сұрау.* ***Тәжірибе №1.*** *Педагог балалармен бірге кептірілген және консервіленген жемістерді тексеріп дәм татады, компот ішеді.* *Педагог бұл өнімдердің қалай ерекшеленетінін салыстырады және қорытынды жасайды.* *Балалар әртүрлі тәсілдермен пісірілген бір жемісті табуға, айырмашылығын дәмін татуға үйренеді.* ***Қорытынды. Адамдар қыста жемістерді әртүрлі тәсілдермен жинау идеясын ойлап тапты: кептіру,***	***Қызығушылықты ояту*** *Балалар, бізге пошташы хат тастап кетіпті.* *«Сәлеметсіңдер ме, балалар! Мен сенің ақылды, ұшқыр, көп білгің келетінін білемін, сондықтан мен сендерді зертханама шақырып, бір қызық айтқым келеді. Не жайлы екенін білгің келсе, маған тезірек сиқырлы кілеммен ұшып келіңдер.* *Бұл хатты жазған – «Бақша ғылымдары» кафедрасының профессоры».* *– Балалар, қандай жұмбақ хат! Қызық, «Бақша ғылымдарының» профессоры бізге не туралы айтқысы келеді? Біз оған қонаққа ұшамыз ба?* ***Балалар:*** *– Иә, ұшайық!* *Енді кілемге отырыңдар, көзіңізді жұмып, ұшып бара жатқаныңызды елестетіңіз.* ***Тосын сәт*** *Осы кезде тыныш музыка естіледі, педагог басына ақ халат, көзілдірік, асқабақ түріндегі қалпақ киіп, профессорға айналады.*	***Достық шеңбері*** *Мен сенің досыңмын, ал сен менің досымсың.* *Бірге қол ұстасайық* *Және бір-біріңізге күліңіз!* *Бүгін біз ертегі еліне қонаққа барамыз (ертегі көрсету – презентация).* *Қане, көзімізді жұмамыз.* *1, 2, 3 – ертегіге көш.* ***АКТ технологиясы*** *Шапалақ.* *Ертегі көрсетілім.* *Ертеде Әже мен Әтеш орман шетіндегі шағын лашықта тұрды.* *Әжесі әтешке бұршақтан бұршақты сұрыптап, бұршақты жуу тапсырманы орындауды тапсырды.* *Әтеш бірден тапсырманы орындауға шешім қабылдады. Бірақ оған досы келді, олар ойнай бастады, ал әтеш тапсырманы ұмытып кетті. Досы ойнап болып кетіп қалды.* *(Әтеш дауысы естіледі)* ***Тәрбиеші:*** *– Балалар, қалай ойлайсыңдар, әтеш неге айғайлап жатыр? Әжей әтешке қандай тапсырма берді?*	***Қызығушылықты ояту*** *Педагог топқа сөмке әкеледі.* *– «Балалар, сендерге бара жатып мен сөмке тауып алдым. Және ол бос емес. Онда не бар екенін бірге көрейік».* ***Ой қозғау*** *Педагог сөмкеден қиыршық тастарды алып, балалармен бірге қарайды.* *Сұрақтар:* *– «Барлық қиыршық тастар бірдей ме?» (жоқ).* *– «Олар қалай ерекшеленеді?» (түсі, пішіні, өлшемі).* *– «Олар қандай сезімде?» (тегіс).* *– «Қандай жерлерде қиыршық тастарды көп көруге болады?» (аквариум, құмсалғышта, жолдарда).* ***Дид.и ойын: «Үлкен–кіші тастар»*** ***Шарты:*** *тастарды үлкен және кіші қиыршық тастар деп бөлу.* ***Менің сүйікті бұрышым.*** ***Ертегі бұрышы*** *Ертеде бір көлдің жағасында кішкентай тас болды. Су бетінде қалқып тұрған әдемі лалагүлдерге қарап:* *– «Олар қандай бақытты, олар қайықтай жүзіп жүр. Менің де жүзгім келеді», – деді тас. Сәлден соң бір бала көл*

	Пияз бен картоппен де солай істеңіз. **Сұрақтар:** – «Сәбіз бен картоптың іздері бар ма? Неліктен?» (Олар заттарды бояй алмайды). **Педагог** компот пісіруді ұсынады. – «Компотты неден жасауға болады? Қандай жемістер із қалдыратынын тексерейік». **Тәжірибе №3** Алма және шие. **Сұрақтар:** – «Алманы қолымызға қыссақ, шүберекті ұстасақ, алманы қағазға түсірсек не болады?» (Алма із қалдырмайды, заттарды ластамайды). – «Шие із қалдыра ма?» (Иә). – «Қайсысы? Қайда?» (Қолда, матада, қағазда). **Қорытынды: қызылша мен шиезаттарда дақ қалдырады.**	**сақтау, қайнату.** **Жемістерде біздің ағзамызға пайдалы көптеген дәрумендер бар. Бірақ жаңа піскен жемістер ең пайдалы - барлық витаминдер оларда сақталады.** **Тәжірибе №2. «Тұқымдар қайда жасырылады?»** **Шарты:**: Балаларға өсімдік тұқымдарының қай жерде түзілетінін көрсету; олардың бір-бірінен көлемі, пішіні, түсі, құмырада жасалатын дыбыстары бойынша айырмашылығы; тұқым жинауды үйренуге көмектеседі. «Тұқым, жеңіл, ауыр, шашыраңқы, жасырыну» сөздерімен балалардың сөйлеуін белсендіру, есту қабылдауын дамыту. **Тәжірибе №3** Жүргізілу барысы: педагог топқа жаңғақ себетін әкеледі. «Балалар жаңғақ қай ағашта өседі? Ағашқа шишкілер не үшін қажет деп ойлайсыңдар? (тұқымдар оларда піседі). Педагог балаларға шишканы таратып, одан тұқым алу жолын көрсетеді. «Сіз үстелдегі шишканы мұқият қозғауыңыз керек, тұқымдар шишкадан ұшып кетеді» **Ой қозғау. Сұрақтар:** «Тұқымдар қайда	**Профессор:** – Сәлеметсіздер ме, балалар, сендер қайдансыңдар? (Балалардың жауаптары.) – Сен қайда ұшқаныңды білесің бе? (Балалардың жауаптары.) – Дұрыс, зертханаға – «Бақша ғылымдарының» профессорына. «Бақша ғылымдарының» профессоры – менмін. Бүгін мен қызанақ сияқты көкөністі зерттедім. Енді мен сіздерге ол туралы қызықты оқиғаны айтып беремін. Ыңғайлы отырыңыздар және тыңдаңыздар. Ой дамыту Ерте кезде қызанақ әдемі жемістерге байланысты сәндік өсімдік ретінде өсірілді. Содан кейін олар жараларды емдеу үшін дәрілік өсімдіктер ретінде пайдаланылды. Содан адамдар тамаққа пайдалануға қызанақ өсіре бастады. Адамдар қызанақтың бірнеше жүздеген түрін өсірді. Бұл көкөністер жаңа піскен түрде жейді, әртүрлі тағамдарға қосылады, тұздалады, маринадталады.	**Балалар:** – Әже корозға бұршақтан бұршақты сұрыптап, бұршақты жуууды тапсырды. **Тәрбиеші:** – Әтешке көмектесе аламыз ба? **Балалар:** – Көмектесейік. 2. Ой қозғау **Дид. ойын: «Әтешке көмек»** – Балалар, үстелге келіңдер, тапсырмамды мұқият тыңдаңдар. Үлкен кеседен дәнді дақылдарды сұрыптау керек – бір табаққа горох, екіншісіне фасоль салыңдар. (Балалар горох пен фасольді өз бетімен ажыратады). – Барлығыңыз таңдадыңыз ба? Мына ыдыста не бар, мына ыдыста не бар? – Бұршақ неге ұқсайды? **Тәрбиеші:** – Горох фасольға ұқсай ма? – Бұршақ кеселерін алыңыз да, менімен бірге жүріңіз. Әже бұршақпен не істеуді сұрады, есіңізде болсын. **Балалар:** – Ол бұршақты жуууды өтінді. **Тәрбиеші:**	жағасына келіп, тасты алып суға лақтырып жібереді. Тас қуанып: – «Ақыры менің арманым орындалды! Мен жүземін, алақай!» – деп қуанды. Бірақ салмағы тым ауыр болғандықтан, жүзе алмайтын болып шықты. Солай малта тас көлдің түбіне батып кетті. Басында ол қатты ренжіді. Содан кейін айналада қанша күлкілі балықтар, басқа қиыршық тастар мен әдемі өсімдіктер бар екенін көрді. Тас мұңайып, балықтармен достасып кетті. **Тәжірибе №1. «Ауыр–жеңіл»** Малтатастарды ал. – Қандай тастар ауыр, қайсысы жеңіл? – Неліктен? (үлкендері кішілерінен ауыр). Бір қолыңызға тас, екінші қолыңызға қауырсын алыңыз. – Не ауыр? (қиыршық тас). **Тәжірибе №2. «Тастарды суға сал» ойын тапсырмасы** Сұрақтар: – «Тастар не істеді? Барлық тастар батады ма? Неліктен?» (қиыршық тастар ауыр). – «Қауырсын суға батады ма? Тексерейік. Неліктен қауырсын суға батпайды?» **Қорытынды:** Малтатас ауыр, сондықтан суға батады.

		жасырылды? *Тұқымдар қаншалықты үлкен? Олар жеңіл немесе ауыр ма? Ағашқа тұқым не үшін қажет? (тұқымнан жаңа ағаштар өседі).* *Педагог балалардың алдына тұқым салынған науаны қойып, қайыңның тұқымын табуды сұрайды. Сұрақтар: «Қайың тұқымы жасырылған ба? (Жоқ). Олар қайда? (қайың тұқымдары бір-біріне жабысады, сырға жасайды). Оларды сілкіп көрейік. Не болады? (тұқымдар шашылады). Неліктен олар ыдырап кетті? (тұқымдар піскен, олар жеңіл).* ***Тәжірибе №4*** *Педагог ең үлкен тұқымдарды таңдауды ұсынады. Әрбір тұқым бөлек өз үйінде жасырылады. Бұл үй қандай? Оларға қозғайық. Каштан тұқымын үрлеуге бола ма? Неліктен? (олар ауыр). Тұқымның пішіні қандай? Олар қандай сезімде? (дөңгелек, тұтас).* *Дид ойын: «Сылдырмақ жасайық»* *ойын тапсырмасы - балалар тұқымның әр түрін жеке банкаға салып, оның шырылдағанын тыңдайды. Сұрақтар: «Қай банка ең шулы? Неліктен? (Каштан құмырасы шулы, өйткені каштан ең үлкен және ең*	*Ой қозғау* *Профессор балалармен сұрақтар бойынша әңгіме ұйымдастырады:* *– Қызанақтардың түсі қандай?* *– Қандай форма?* *– Қызанақтың жанында тағы не егілген немесе отырғызылған?* *– Салаттар қандай көкөністерден жасалады?* ***Сұрақ:*** *Салаттар қалай аталады:* *– көкөністерден (көкөніс салаты),* *– қиярдан (қияр салаты),* *– қызылшадан (қызылша салаты),* *– сәбізден (сәбіз салаты),* *– қызанақтан (қызанақ салаты)?* --- *Дид. ойын: «Көкөністер»* *Үстел үстінде көкөністердің суреттері бар.* *«Бақша ғылымдарының» профессоры көкөністердің:* ***жапырақ** ... (аскөк, ақжелкен) – бұл кезде үстіңгі бөлігі, парақтар тағам үшін пайдаланылады;* ***тамыр көкөністер** ... (картоп, қызылша, сәбіз) – төменгі бөлігі тағамға пайдаланылады;* ***жеміс** ... (қияр, қызанақ, бұрыш) – жемістер тағамға пайдаланылады.*	*– Енді біз бұршақты жуамыз.* *Бұршақтарды стақан суға құйыңыз.* ***Тәжірибе*** *– Енді түтікшені алып, бір ұшын стақанға батырып, оны тыныштандырыңыз!* *– Бұршақ не болып жатыр?* ***Балалар:*** *– Бұршақ билеп жатыр.* ***Тәрбиеші:*** *– Ол қалай билейді?* ***Балалар:*** *– Баяу.* ***Тәрбиеші:*** *– Енді қатты үрлейік. Біздің бұршақ қалай билейді?* ***Балалар:*** *– Бұршақ жылдам билеп жатыр.* *– Біз ақырын соққан кезде...* *Олай болса, ақырын үрлесең – бұршақ баяу билейді, қатты үрсең – тез билейді.* *– Ал енді ойнайық, мен тауық боламын, ал сендер балапан боласыңдар.* ***Физ. минут*** *«Тауық серуендеуге шықты ...» әні (Балалар музыкаға қимылдар жасайды).* *Әтеш балаларға рақмет айтады.*	

		ауыр). Неліктен шырша тұқымдары бар құмырада дыбыстар естілмейді? (олар кішкентай және жеңіл). Қайың тұқымы құмыраның дыбысы қандай? (қатты емес). **Қорытынды: Әрбір өсімдіктің тұқымға арналған өз үйі болады.** **Дене тәрбиесі** **Кіріспе бөлім. Амандасу** Орманға біз барамыз Жай жүріске саламыз (жүру) Қолды созып талдарға Жапырақтар аламыз Қоян көрдік секірген, Түлкі көрдік жүгірген, Бақшамызға қайтайық Орманнан шығып жайменен. **Негізгі бөлім. Жалпы даму жаттығулары**. **Сылдырмақпен** **І -Бастапқы қалып:** аяқты бірге, қол төменде. 1 – қолды жоғары көтеру. 2 – оңға, 3 – солға сылдырлату, 4 – бастапқы қалып. 3-4 рет қайталау. **ІІ – Бастапқы қалып:** аяқтың арасы ашық, қол төменде. 1-отыру, 2-сылдырмақты тізеге ұру, 3 – шыдырлату, 4- қалыпқа оралу. 4 – 5 рет қайталау. **ІІІ – Бастапқы қалып:** аяқтың арасы ашық, қол жанында 1 – 2 алға қарай	Балалар әртүрдегі көкөніс бейнеленген суретті табады, оны атайды. Профессор балалармен бірге осы көкөністердің ұқсастығын түсіндіреді. Барлық көкөністер бақшада өседі. **Сұрақ:** – Олардың айырмашылығы неде? – Олардың сыртқы түрі, жапырақ пішіні, жеміс мөлшері. **Профессор:** – Менің зертхана-ма келіңдер. Майлықта не бар екенін айта аласыз ба? (Тұқымдар.) – Олар қандай? (Дөңгелек, сопақ, ақ, иіссіз, құрғақ.) – Майлықтарыңызда қандай көкөніс тұқымдары бар екенін кім біледі? (Қияр – сопақша, қызанақ – дөңгелек, кішкентай.) Балалар, бүгін біз қызанақ тұқымымен тәжірибе жасап, егеміз. Тәжірибе №1. Тұқымның қайдан шыққанын көрсету Профессор қызанақ көшеттерін отырғызу үшін қызанақ жемісінен тұқым алынатынын түсіндіреді. Екі бөлікке кесілген қызанақты көрсетеді. Тәжірибе №2.	3. Қорытынды бөлім **Тәрбиеші:** – Балалар, біз бүгін қандай жақсылық жасадық, бүгін кімге көмектестік? Қайырымды істер үнемі жасалуы керек екен. Біз кереметпіз, өзімізді қошеметтеп алайық. 1, 2, 3 – балабақшаға ұш! Балаларды мадақтау. **Дене тәрбиесі** **Кіріспе бөлім. Амандасу.** Құстар, құстар келіңдер (жүру) Құстар, құстар ұшыңдар (жай жүгіру) Орнымызға қонайық (жай жүру) Кел шеңберге тұрайық **Негізгі бөлім** **Жалпы дамытушы жаттығулар текшемен** 1.Б.қ. Текшелерді жоғары көтеріп,бір-біріне соғу.3-4 рет **Б.қ. келу.** 2.Б.қ.Аяқтар сәл алшақ,текшелерді кеудеде ұстау. -Қолдағы текшелермен оңға,солға иілу.3-4 рет **Б.қ: келу.** 3.Б.қ. Қолдағы текшелерді алға созып,отырып , тұру. 3-4 рет. **Б.қ. келу.** 4.Б.қ.Аяқ бірге,текшелерді кеудеде ұстау. Секіру. **Б.қ.келу**	

		сермеу, 3 – 4 артқа қарай сермеу. 4 – 5 рет қайталау. ***IV — Бастапқы қалып:*** *аяқтың арасы ашық, қол төменде.1- қолды созу, 2- аяқты ұшына тигізу, 3- бастапқы қалыпқа оралу. 4 – 5 рет қайталау.* ***V — Бастапқы қалып:*** *аяқты бірге қойып. Қояндарша қос аяқтап секіру.* ***Тыныс алу жаттығулары:*** *«Ботқа пысты» мұрынмен дем алып, ауыздан демді шығару.* *«пы-х, пы-х ,пы-х» деп айту. Қатармен және шеңбер бойлап сылдырмақты сылдырлатып жүру,* ***Негізгі қимыл-қозғалыс жаттығулары:*** *Еденде жатқан лентадан аттап өте алады.* ***Қим ойын: Картотека №7 «Қайда жасырылғанын тап»*** *Мақсаты: Балаларды қырағылыққа, байқампаздыққа үйрету,бірлікке,татулыққа тәрбиелеу* ***Қортынды.***	*Тұқымдардың себуге жарамдылығын анықтау* ***Профессор:*** *– Қандай тұқым себуге жарамды, қайсысы жарамсыз екенін тексерейік. Мұны істеу үшін тұқымдарды алып, суға саламыз. Қараңдаршы, не болды? Кейбір тұқымдар қалқып, кейбіреулері түбіне батып кетті. Үстіне шыққан тұқымдар жеңіл – оларды себуге болмайды. Түбіне шөгіп қалған тұқымдар ауыр – егістікке жарайды.* *Тәжірибе №3. Көшеттерге қызанақ тұқымын себу* *Жермен кеседе ойық жасалады; тұқымдар әрбір ойыққа орналастырылады; тұқымдар жерге себілген.* ***Профессор балалардың іс-әрекетін түсіндіреді:*** *– Неге тұқым септік? (Көшет өссін деп.)* *– Көшеттерді қайда отырғызамыз? (Бақшамызда қызанақ өсіреміз.)* *– Олардан не істейміз? (Күтіп-баптаймыз, суарамыз, қопсытамыз, арамшөптерін жоямыз.)* *– Піскен көкөністерді қайда пайдаланамыз? (Салат жасауға.)*	***Тыныс алу жаттығулары:*** *«ұйқыдағы мысық» «п-ы-р, п-ы-р»деп айту. Мұрынмен дем алып, ауыздан демді шығару. Еркін жүру.(текшені себетке салу)* ***Негізгі қимыл қозғалыс жаттығулар.*** *Допты алысқа лақтыру* ***Қим ойын: Картотека №8 «Ұстап ал!»*** ***Мақсаты:*** *балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту* ***Қортынды.*** *Шеңбер бойы маршпен жүру.* ***«Достар»*** *- жұптасып жүгіру.*	

			Жақсы өнім алу үшін өсімдіктерді үнемі күтіп-баптау қажет. ***Профессор:*** *– Балалар, сендер бүгін жақсы жұмыс жасадыңдар, көптеген қызықты тапсырмалар орындадыңдар.* *Ал менің сендерге сыйлығым – «ерекше» қызанақ («Арнайы қызанақ» дидактикалық нұсқаулығын береді).* *Бұл сізбен болған барлық нәрсені есте сақтауға көмектеседі. Өйткені қолына алған әрбір кішкентай профессор болады, түрлі жаңалықтар ашады.* *Өкінішке орай, менің уақытым таусылды, мен сендермен қоштасуым керек.* *Сау болыңыздар! Келесі кездескенше!*		
Серуенге дайындық	*Еңбегі адал жас өрен - мақсаты: өзіне өзі қызмет көрсетуге тәрбиелеу.* *Серуен кезінде қауіпсіздік ережелерін түсіндіру.*				
	Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау	*Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу, қатармен жүруге дағдыландыру.*	*Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды, киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау.*	*Серуенге шығу, балаларды біртінден киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу.*
Серуен	***Картотека № 17*** *«Күзгіқұстардыңтіршілігін*	***Картотека № 21*** *Ауа-райынбақылау.*	***Картотека № 22*** *Күзгіжапырақтардыбақыла*	***Картотека № 23*** *Күндібақылау.*	***Картотека № 24*** *Күзгікөріністібақылау.*

	бақылау»		*у.*		
	Серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру, табиғатқа қамқорлық таныту. ***Күз серуен картотекасынан***				
Серуеннен оралу	*«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет жасау.*				
	Балаларға реттіліктпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету.	*Тазалық процедурасы. Қолдарын сабынмен жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу*	*Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық. Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту*	*Серуеннен оралу барысы, киімдерін жинауды түсіндіру.* *жуыну барысында сумен ойнамауды, шашып жуынбау әдептерін түсіндіру.*	*Киімдерін ұқыптылықпен шешуге, шкафтарына жинауға үйрету.* *Түскі асқа дайындық.*
Түскі ас	*Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдалану, шашпай жуыну*				
	Әңгіме: *– Суды ішкенде төкпей ішейік. Су – денемізді сергітеді, шөлімізді қандырады.* ***Қауіпсіздік:*** *– Кесені екі қолмен ұстаймыз. Суды асықпай ішеміз.*	***Әңгіме:*** *– Асымызды асықпай жесек, денсаулығымыз мықты болады. Әр ас дәруменге толы.* ***Қауіпсіздік:*** *– Асымызды жақсылап шайнаймыз. Қатты сөйлеспейміз.*	***Әңгіме:*** *– Әр тамақ – еңбектің жемісі. Сүт, нан, көкөніс бәрі де пайдалы. Тамақты төкпей жейік.* ***Қауіпсіздік:*** *– Қасықты абайлап ұстаймыз, жерге тастамаймыз.*	***Әңгіме:*** *– Ас ішкенде төкпесек, дастарқанымыз таза болады. Таза дастарқан – әдемі көрініс.* ***Қауіпсіздік:*** *– Ас үстінде қолымызды сермемейміз, бір-бірімізге тимейміз.*	***Тақырып:*** *Дәрумен – денсаулықтың досы* ***Әңгіме:*** *– Жемістер мен көкөністерде дәрумен көп. Дәрумен бізді мықты, көңілді етеді.* ***Қауіпсіздік:*** *– Жемісті жуып жейміз. Шикі асты ауызға салмаймыз.*
Күндізгі ұйқы	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау.*	*Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру.*	*Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау*	*Ұйқыға дайындық кезінде қауіпсіздік ережелерін ескерту. Өз төсегін ашып жатуға кеңес беру.*	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау*
Ұйқыдан біртіндеп ояту, сауықтыру шаралары	***Жаттығу кешені №6*** *Балалар тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Қолымызды созып* *Шынығып бір алайық.*	***Жаттығу кешені №7*** *Балапандар тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Жан-жаққа біз қарайық* *Бір күлімдеп алайық.*	***Жаттығу кешені №8*** *Ұйқыдан біз тұрамыз* *Көзімізді ашамыз* *Жан-жағымызға қарайық* *Төсектен біз тарайық*	***Жаттығу кешені №9*** *Ұйқыдан біз тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Анда- мында созылып* *Тарқасайық, тұрайық*	***Жаттығу кешені №10*** *Көзімізді ашайық* *Аунап, құнап алайық ,* *Самал жел бізге желпісін,* *Ұйқымызды ашайық*
	Қауіпсіздік ережесі – ұйқыдан тұру кезінде қауіпсіздік шараларын түсіндіру. *«Еңбегі адал жас өрен» - ұйқыдан тұрып киіну өз-өзіне қызмет етуге тәрбиелеу.* ***Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан***				
Бесін ас	*Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдаланып, жуыну ережелерін түсіндіру.*				
	Ұқыпты тамақтану	*Тамақтану алдында мұқият*	*Асты ұқыпты жеу, қасық,*	*Аста столда дұрыс*	*Ұқыпты тамақтану әдебін*

	дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру.	*жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету.*	*шанышқы ұстауды қауіпсіздік ережелерін ескерту.*	*отыру, досатрына кедергі жасамауТамакт ан соң гигиеналық шараларын ұйымдастыру.*	*түсіндіру. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*
Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап қарау және басқалары)	*«Сүңгуір қайық» No1.* *«Жүзімнен жасалған сүңгуір қайық»* *Бір стақан таза газдалған су немесе лимонад алыңыз да, оған жүзім салыңыз. Ол судан сәл ауыр және түбіне батып кетеді. Бірақ кішкентай шарларға ұқсас газ көпіршіктері бірден оған жабыса бастайды. Олардың көп болатыны сонша, жүзім пайда болады. Бірақ бетінде көпіршіктер жарылып, газ сыртқа шығады. Ауыр жүзім қайтадан түбіне батады. Мұнда ол қайтадан газ көпіршіктерімен жабылып, қайтадан көтеріледі. Бұл су «дем шығарғанша» бірнеше рет жалғасады. Бұл принцип бойынша нағыз қайық қалықтап, көтеріледі.* *Экологиялық мәдениетті қалыптастыру негізінде*	***Сумен ойнағың келе ме?*** *Тәрбиеші: Олай болса біз сендермен зертханаға барамыз, ал біз нағыз зерттеуші боламыз (балалар сиқырлы портал арқылы зертханаға барады, алжапқыш киеді).* *Тәрбиеші: Балалар, сумен тәртіп ережелерін еске түсіріңдерші. (алжапқышты, жеңді көтереміз, бір-бірімізді итермейміз, су шашпаймыз, нұсқауларды мұқият тыңдаңыз).* ***№1 тәжірибе: «Су – сұйық»*** *Балаларға екі кесе беріңіз: біреуінде су, екіншісінде бос. Бір стақаннан екіншісіне суды мұқият құюды ұсыныңыз.* *Педагог:Суға не болады?* *Балалар: Құйылып жатыр.* *Тәрбиеші: Ол неге құйыпжатыр? Су сұйықболғандықтанағады. Сонымен су дегеніміз не? (сұйық)* ***№2 тәжірибе: «Судыңдәміжоқ».*** *Педагог балаларды сабан алып, суды сынапкөругешақырады.* *Тәрбиеші: Балаларайтыңдаршысудыңдәмі бар ма? Дәміқандай*	*«Тамшылар мен бұлт» (балалар тамшы қалпақ киеді).* *Тамшылар жерге ұшты (секіру). Олар жалғыз секіре отырып, жалықтырды. Екеуі жиналып, шағын ағынмен ағып кетті (қол ұстасып). кездесіп, үлкен өзенге айналды (бір тізбекке қосылған). Тамшылар үлкен өзенде жүзеді, саяхат. - өзен ағып, үлкен мұхитқа айналды. (олар дөңгелек биге қайта салынып, шеңбер бойымен қозғалады). Олар жүзді, мұхитта жүзді, содан кейін олар анасы Бұлттың үйге оралуын бұйырғанын есіне алды. Дәл осы кезде күн шықты. Тамшылар жеңіл болып, жоғары қарай созылды (олар еңкейіп, баяу тұрады, қолдарын жоғары көтереді). Олар күн сәулесінің астында буланып, анасы - Бұлтқа оралды..* *Экологиялық мәдениетті қалыптастыру негізінде*	***«Алғашқы көмек» (әңгіме) Ж.Бұғыбаев*** *– Үйде ата-аналарыңа көмектесетін болыңдар, – деді апай балаларға.* *Апайдың бұл сөзін кішкентай Ұлтай есіне мықтап сақтап қалды.* *Ол үйге келсе, әкесі жұмыстан келген екен.* *– Әке, шай қайнатып берейін бе? – деді Ұлтай.* *– Жоқ, шырағым! Әлі кішкентайсың ғой, – деді әкесі.* *Әкесі шайқоюға шығып кетті.* *Ұлтай үндемей үйде қала берді.* *Бір кезде ол суланған шүберекті алды.* *Шай ішетін үстелдің үстін сүртті. Кеселерді тазалай бастады. Әкесі үйге кіріп келіп, қызының жұмысын көрді.* *– Көп жаса, қызым! Үлкен қыз болып қалыпсың ғой өзің,* *– деп күлімсіреді.* *Ұлттық құндылық негізінде.*	***«Татуласу»*** *Әкел, досым қолыңды* *Татуласқан орынды* *Өкпелесіп не таптық* *Көрсет, кәне соныңды* *Баққа бірге кірейік* *Қол ұстасып жүрейік* *Татулықтың белгісі* *Кел, қосылып күлейік.* ***«Не деу керек?» дид ойын арқылы сабақты аяқтау. Балаларды мадақтау.*** *Не деу керек?* *Апаң саған базардан,* *Алма сатып әкелді.* *Ең үлкенін тәттісін,* *Саған таңдап әперді.* *Не деп барып, жеу керек?* *«Рақмет» деу керек.* *Ұлттық құндылық негізінде.* ***Дене тәрбиесі*** ***Кіріспе бөлім. Амандасу.*** *Құстар, құстар келіңдер (жүру)* *Құстар, құстар ұшыңдар (жай жүгіру)* *Орнымызға қонайық (жай жүру)* *Кел шеңберге тұрайық* ***Негізгі бөлім*** ***Жалпы дамытушы жаттығулар текшемен*** *1.Б.қ. Текшелерді жоғары көтеріп,бір-біріне соғу.3-4 рет* ***Б.қ. келу.*** *2.Б.қ.Аяқтар сәл*

		(Балалардыңжауаптары). Дұрыс, таза судыңдәміжоқ. Бірақ адам қаттышөлдегенде суды рахаттанаішеді де, ризалығынбілдіруүшін: «Не дегендәмді су!» дейді. ***№3 тәжірибе: «Судыңиісіжоқ»*** *Сонымен, біріншітәжірибедесудыңиісі бар-жоғынтексереміз. Анам пирогтар мен тоқаштардыпісіргенде, сізпәтердіңесігініңартындатәбеттіиіссезінесіз. Нәзікхошиістігүлдер, парфюмерия шығарады. Ал суды иіскеңіз, оныңиісіқандай? (балалардыңжауаптары). Тәрбиеші:Дұрыс,суданештеңеніңиісіжоқ. Ендісуға лимон қосыңыз, суды лимонмениіскеңіз. Иісі бар ма?* *Тәрбиеші: Неліктен лимон қосылғансудыңиісішығады?* *Тәрбиеші: Иә, өйткенілимонныңиісі бар. Сонымен, бізқандайқорытындыжасайаламыз?Таза су иіссіз, бірақоғаниісі бар затқосылса, суда оғанқосылғанзаттыңиісіболады.* *Экологиялық мәдениетті қалыптастыру негізінде*			*алшақ,текшелерді кеудеде ұстау.* *-Қолдағы текшелермен оңға,солға иілу.3-4 рет* ***Б.қ: келу.*** *3.Б.қ. Қолдағы текшелерді алға созып,отырып , тұру. 3-4 рет.* ***Б.қ. келу.*** *4.Б.қ.Аяқ бірге,текшелерді кеудеде ұстау. Секіру.* ***Б.қ.келу*** ***Тыныс алу жаттығулары:*** *«ұйқыдағы мысық» «п-ы-р, п-ы-р»деп айту. Мұрынмен дем алып, ауыздан демді шығару. Еркін жүру.(текшені себетке салу)* ***Негізгі қимыл қозғалыс жаттығулар.*** *Допты алысқа лақтыру* ***Қим ойын: Картотека №8 «Ұстап ал!»*** ***Мақсаты:*** *балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту* ***Қортынды.*** *Шеңбер бойы маршпен жүру.* ***«Достар» -*** *жұптасып жүгіру.*

Балалармен жеке жұмыс	***Мадиярмен «Тәрелкесіне қарай кесесін таңда»*** ***Мақсаты:*** *Түстер туралы ұғымдарын кеңейту*	***Көзайыммен Жыл мезгілдері»*** ***Мақсаты:*** *Балалардың жыл мезгідері туралы білімдерін бекіту, мезгілдерді атауларын үйрету(қыс, көктем, жаз, күз). Мезгіл өзгерістерін талқылау.*	***Нұрисламмен «Нан дастарханға қалай келеді?»*** ***Мақсаты:*** *Бидайды қалай өсіру және одан нанды қалай жасау жөніндегі балалардың білімдерін толықтырып жүйелеу. Диқаншылардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.*	***Муса мен Жансен «Жануарларды өз мекеніне орналастыр»*** ***Мақсаты:*** *Үй жануарлары мен жабайы жануарлар туралы білімдерін бекіту. Тез ойлау қабілетін, зейінің тәрбиелеу, белсенділігін артыру.*	***Азиза «Бұл қандай құс?»*** ***Мақсаты:*** *белгілі бір ерекшеліктеріне қарай құстардың суреттеуге үйрету және оларды ажырата білу*
Серуенге дайындық	*«Еңбегі адал жас өрен»-өз-өзіне қызмететуге тәрбиелеу. Серуен кезінде қауіпсіздік ережелерін түсіндіру.*				
	Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру.	*Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*	*Серуенге шығу, балаларды біртінден киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу.*	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*
Серуен	***Картотека № 17*** *«Күзгіқұстардыңтіршілігін бақылау»*	***Картотека № 21*** *Ауа-райынбақылау.*	***Картотека № 22*** *Күзгіжапырақтардыбақылау.*	***Картотека № 23*** *Күндібақылау.*	***Картотека № 24*** *Күзгікөріністібақылау.*
	Серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру, табиғатқа қамқорлық таныту. ***Таңғы серуенді бекіту.***				
Балалардың үйге қайтуы	*Өнегелі-15 минут. Қауіпсіздік ережесі - ата-анамен бала өмірінің қауіпсіздігі туралы әңгіме жүргізу.*				
	Бүгін балалар үстел үстінде қасықпен ойыншықты бір ыдыстан екіншісіне салды. Ұсақ моторикасы мен шыдамдылығы дамыды. Үйде қасықпен ұсақ заттарды (мысалы, түйме орнына бұршақ) бір ыдыстан екіншісіне салу ойыны пайдалы.	*Бүгін балалар жұмсақ ойыншықтарды құшақтап, бір-біріне берді. Жылы қарым-қатынасқа үйренді. Үйде балаңызға сүйікті ойыншықты құшақтап, «мынау сенің досың» деп таныстыруға болады.*	*Бүгін балалар түрлі ойыншықтарды ыдысқа салып, қайта шығарды. Заттарды топтастыруға үйренді. Үйде қорапқа ойыншық салып, бірге шығарып ойнау пайдалы.*	*Бүгін балалар айнаға қарап, өз қимылдарына еліктеді. Өзін тануға қызығушылық танытты. Үйде айна алдында «қолыңды көтер», «күліп көр» ойынын ойнауға болады.*	*Бүгін балалар үлкен және кіші қораптарды бірінің үстіне қойып ойнады. Көлемді ажыратуға, қол-қимылын дамытуға талпынды. Үйде бос қораптар беріп, мұнара тұрғызу ойынын ойнасаңыздар пайдалы.*

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы
Білім беру ұйымы: «Балауса» бөбекжай-балабақшасы

Топ: Кіші «Бөбек» тобы
Балалардың жасы: 2 жас
Қандай кезеңге жасалды: 13.10– 17.10.2025ж

Қаралды:
Әдіскер: Сагизбаева Ж.Ж

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	*Күй әуені – қазақтың асыл мұрасын қастерлеуге жетелеу.*	*Домбыра үні – баланы мейірімділікке баулу.*	*Күй күмбірі – ұлттық өнерді қадірлеуді үйрету.*	*Қоңыр күй – елін сүйген азамат болуға баулу.*	*Домбыра әуені – ұлттық дәстүрді ардақтауға жетелеу.*
	Балаларды қабылдау барысында дене қызуын өлшеп, көңіл -күйлеріне назар аударып, жағымды жағдай орнату.	*Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу.*	*Балаларды ата-анадан қабылдау барысында ден - саулығына назар аудару*	*Қабылдау кезінде тазалық шарларына мән беру. Ата-анаға демалыс күні тазалық шаралары жайында ескерту. Шаш, тырнақ тазалығы*
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен әңгімелесу, кеңес беру	*Өнегелі 15 минут – ата-анаға бала денсаулығы, мінез –құлқы туралы кеңес беру.*				
	Уақытты дұрыс пайдаланудың балаға тәртіп пен жауапкершілік әкелетіні жайлы әңгімелесу. ***Кеңес:*** *Балаңызға күн тәртібін сақтауды үйретіңіз.*	*Достарымен ойнаудың баланың әлеуметтік дағдыларын дамытатыны жайлы әңгімелесу.* ***Кеңес:*** *Балаңызға достарымен бөлісуді, бірге ойнауды үйретіңіз.*	*Табиғатты қорғаудың бала өміріндегі маңызы жайлы әңгімелесу.* ***Кеңес:*** *Балаңызға гүлге су құюды, қоқысты қоқыс жәшігіне тастауды үйретіңіз.*	*Кітап оқудың баланың қиялы мен тіл байлығын дамытатыны жайлы әңгімелесу.* ***Кеңес:*** *Балаңызға күн сайын қысқа ертегі немесе әңгіме оқып, түсіндіріп тұрыңыз.*	*Мақтаудың бала дамуына үлкен әсері бар екендігі жайлы әңгімелесу.* ***Кеңес:*** *Балаңызға жетістігін мақтан тұтуды және еңбегін бағалауды үйретіңіз.*
Балалардың іс-әрекеті(ойын, танымдық, коммуникатив тік, шығарма шылық, эксперментал дық, еңбек, қимыл, бейне леу, дербес және	***Дид ойын: «Кім тез жинайды»*** *Ойын шарты: Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың*	***Дид ойын: «Пішінді құрастыр»*** ***Ойын шарты****: Балалардың алдына әр түрлі пішіндер беріледі. Ол пішіндерден суреттегі көрсетілген заттарды құрастырады. Түсі мен пішініндұрысажыратулары керек.*	***Дид ойын: «Артығын тап»*** ***Ойын шарты****: Балалардың алдына аңдардың суреті бар конверт таратылады.Балалар суретті алып ненің артық екенін ажыратып табулары керек.*	***Дид ойын:«Сыңарын тап»*** ***Ойын шарты:*** *Геометриялық пішіндерді алып, қақ орталарынан кесу.Балалар сол геометриялық пішінді тауып құрау қажет.Ойын бірнеше рет қайталанады және геометриялық*	***«Сиқырлысандық»*** ***Ойыншарты:*** *Тәрбиешіәдемісиқырлысандықтаннешетүрліойыншықтардышығарады (Бота, құлыншақ, аю, мысық, машина).Балаларойыншықтарарқылысөйлемдерқұрапбереді.*

басқалары)	*суреті бар себетке көкөністер салынады.*			*пішіндердің түр-түстерін айтып беруге тиіс.*	
Ертеңгілік жаттығу	*Қазан айының 3-аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.*	*Қазан айының 3- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.*	*Қазан айының 3- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.*	*Қазан айының 3-аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.*	*Қазан айының 3- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.*
	Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау.*Жаттығу кешені қосымша тіркелген*				
Таңғы ас	*Үнемді тұтыну - Суды, тамақты үнемді тұтыну жолдарын түсіндіру. Қауіпсіздік ережесін ескерту*				
	Әңгіме: *– Ас ішкенде өзімізге жететіндей ғана алайық. Артық алып, қалдыру – дұрыс емес.* ***Қауіпсіздік:*** *– Ас ішкенде асықпай жейміз.*	***Әңгіме:*** *– Ас – ойын емес. Ас ішіп болған соң ғана ойнаймыз.* ***Қауіпсіздік:*** *– Ойыншықты дастарқанға әкелмейміз.*	***Әңгіме:*** *– Әрбір түйір ас – еңбектің жемісі. Оны төкпей, ысырап қылмай жейік.* ***Қауіпсіздік:*** *– Ыдысты үстелге қатты қоймаймыз.*	***Әңгіме:*** *– Ас ішсек, күшті, сергек боламыз. Ас – денсаулыққа пайда.* ***Қауіпсіздік:*** *– Ыстық асқа үрлеп ішеміз.*	***Әңгіме:*** *– Асқа құрмет көрсетсек, дастарқанымыз берекелі болады. Әр асқа алғыс айтайық.* ***Қауіпсіздік:*** *– Ас үстінде шуламаймыз, тыныш отырамыз.*
Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізуге дайындық (бұдан әрі – ҰІӘ)	***«Қамқор» жобасы*** ***Ойын: «Жақсы іс шеңбері»*** *Балалар бір-біріне қандай жақсы іс істегенін айтады: «Мен ойыншық бердім», «Мен анама көмектестім».* ***Мақсаты:*** *қамқорлық сезімін күшейту.*	***«Смарт бала» жобасы*** ***Ойын: «Сиқырлы сөздер»*** *Тәрбиеші: «Қандай сиқырлы сөздерді білеміз?»* *Балалар: «Рахмет!», «Сәлеметсіз бе!», «Өтінемін!».* ***Мақсаты:*** *әдепті сөздерді қолдануға үйрету.*	***«Еңбегі адал жас өрен» жобасы*** ***Ойын: «Қол еңбегі»*** *Балалар қолдарын жұмсақ қимылмен қимылдатады: «Егін егеміз, суарамыз, жинаймыз».* ***Мақсаты:*** *еңбектің қарапайым түрлерін түсіндіру.*	***«Шабыт» жобасы*** ***Ойын: «Өз әуеніңді шығар»*** *Балалар кезекпен қолын шапалақтап, ырғақ шығарады. Басқалары қайталайды.* ***Мақсаты:*** *шығармашылықты дамыту, өзін еркін көрсету.*	***«Еңбегі адал жас өрен» жобасы*** ***Ойын: «Кімге көмектесеміз?»*** *Тәрбиеші сурет көрсетеді: ауыр сөмке көтеріп келе жатқан әже.* *«Қане, қалай көмектесеміз?»* *Балалар: «Сөмкесін көтереміз», «Жолдан өткіземіз».* ***Мақсаты:*** *еңбек пен көмектің маңызын түсіндіру.*
Кестеге сәйкес ҰІӘ	***«Ұшқыр ой алаңы»****жобасы– сұрақ-жауап, ойлау қабілетін дамыту.****«Қамқор»*** *жобасы – киімді таза ұстау, үтіктеу, ұқыпты киіну мәдениеті туралы, күнделікті тәртіпке тәрбиелеу.*				
	Тосын сәт ***Топқа қолында сөмке ұстаған Буратино кіреді.*** *Буратино: сәлеметсіңдер ме, балалар.* *Тәрбиеші: Амансың ба*	***Қызығушылықты ояту.*** ***Сиқырлы қорапша топқа келеді.*** *(ұзын жіпті байлап қорапты есіктен тарту)* *Балалармен бірге қорапты ашу. Хат алу., оқу.* *Құрметті кішкентай*	***Тосын сәт.*** *-Балалар, бүгін бізге қонаққа киім дүкенінен сатушы келді.* ***Амандасу*** *Сатушы: Балалар, мен сендердің білімдеріңді тексеруге келіп, бірнеше*	***Қызығушылықты ояту.*** ***Көйлек далада қалай өсті ертегісін түсіндіру.*** *Ертеде далада ойнап жүрген кішкентай Гүлқыз әкесінің ұсақ жылтыр дәндерді уыс-уыспен далаға қалай*	***Қызығушылықты ояту.*** *Айгүл үлкен болып өскен соң соң тігінші болғысы келеді, киім тіктірмекші. Анасы оған тігін машинасын сыйлап қойған. Бірақ ойланайық, неліктен киім матадан тігу керек? Мүмкін оны қағаздан*

	Буратино. Сен қайда жиналдың? Мынау қолыңдағы не сөмке? *Буратино: мен мына жаздық киімдерімді тастап, күзде киетін киім алайын десем бірақ білмеймін.* ***Тәрбиеші: балалар, біз Буратиноға көмектесеміз бе?*** ***Ой қозғау.*** ***-Күзде күн қандай болады?*** ***-Адамдар қалай киінеді?*** ***Киімдерді қайдан аламыз?*** *-Қандай дүкендерді білесіңдер?* *- Өте үлкен дүкендер қайда орналасқан?* *-Осы дүкенде жұмыс жасайтын адамдарды кім дейміз?* *Ендеше киім дүкеніне саяхатқа барамыз ба?Саяхат.* *Саяхатқа барар жолда көп кедергілер кездесуі мүмкін.Содан өтсек дүкенге барамыз.* ***1-кедергі:****Ирек жолмен қолды белге қойып жүру.* ***2-кедергі:*** *Жолды жапырақтардан тазалап жүру..* ***3-кедергі:*** *Судан секіріп өту.* ***Қызығушылықты ояту.***	*бүлдіршіндер, мен Маша достарың боламын. Маған мына тапсырмаларды аю аға орында деп берді. Ал мен білмеймін. Көмектесіңдерші.* *Балалар Маша қандай ертегіде жүреді?* *Маша мен Аюда* *Ендеше көмектесеміз бе?* *Барлық балалар үстелге келеді,қорапта киімдер мен оларға күтім жасау үшін заттар салынған суреттер бар.* ***Ой қозғау.*** *-Балалар, киімдерді қалай күту керектігін айтыңдаршы?(Балалар жауаптары).* *Киімге не үшін күтім жасау керек? (Балалар жауаптары.)* *-Киім адамдарға не үшін керек?(Балалардың жауаптары.)* ***Балаларды топқа бөлу.-*** *Үстелде қандай заттар тұр?* *Киім мен киімге күтім жасау заттары.* *-Сендер командаға бөлініп отырсыңдар, біз қай топ тапсырманы тез және дұрыс орындайтынын анықтаймыз.* ***Дид ойын: «Киімдерді ажырату»*** ***1-Топ:*** *«Қысқы киімдерді атаңдар»* ***2-топ:****Жаздық киімдерді атаңдар.* ***3-топ:*** *Күздік киімдерді*	*тапсырмалар алып келдім. Сендер оларды орындағыларың келе ме? (Иә)* ***1-тапсырма: Дид ойын: «Шкафта не жасырылған?»*** *Тәрбиеші: шкафты ашып, киімдерді көрсетеді.* *Балалар шкафтағы киімдерді атайды. (көйлек, шалбар, күрте, пальто, пальто)* *Осының бәрін бір сөзбен қалай жеткізуге болады? (киім)* *төменгі есікті ашып, аяқ киімді көрсетеді. Балалар шкафтан аяқ киім атайды.. (етік, туфли, т.б)* *-Оның бәрін бір сөзбен қалай жеткізе аламын? (аяқ киім)* *Тәрбиеші: шкафтың жоғарғы есігін ашып, қалпақтарды көрсетеді.* *Балалар атайды: қалпақ, шапкі, құлақшын* *. -Оның бәрін бір сөзбен қалай жеткізе аламын? (бас киім)* ***Ой қозғау.*** *Бізге киім, аяқ киім, бас киім не үшін қажет?* *Қыста жылыту үшін бізге дұрыс киім керек, ал жазда киім бізді күннен қорғайды.* *Киімді тігіншілер тігіп, дүкендерге береді.* *Етікшілер аяқ киім*	*шашып жатқанын көріп:* *- Не істеп жатырсың, әкешім диді?* *Қыздың әкесі не істеп жатты?* *Қызы не деді?* ***Әкесі:*** *– Мен мына жерге дән егіп жатырмын, қызым;* *Саған және сенің іниңе көйлек өседі деді.* *Қызы ойланып қалады. Ол ешқашан далада көйлек өскенін көрмеген.* *Біраз күндерден кейін жасыл жібектей шөптің жолағы өсе бастайды.* *Сол кезде Гүлқыз «Менде осындай көйлек болса жақсы болар еді» деп ойлады.* ***Өскен шөпке қарап қыз не деп ойлады?*** *Тағы бірнеше апта өтті: жолақтағы шөптер көтеріліп, көк гүлдер пайда бола бастады.* *Гүл қыз қатты қуанды* *Гүлдер түскенде орнында жасыл бастар пайда болды. Бастары қызарып, кеуіп кеткенде, Гүлқыздың анасы мен әпкелері зығырдың барлығын тамырымен жұлып алып, бауларын байлап, кептіру үшін далаға қойды.* *Зығыр құраған соң, басын кесіп тастап, басы жоқ байламдарды өзенге батырып, қалқып кетпес*	*тігуге болады ма? Оны анықтап көрейік.* ***Тәжірибе бұрышы.*** *Зертханамызда қағазбен және матамен тәжірибелер жасап, оның қасиеттерін анықтайық.* ***Тәжірибе №1*** *Қағазды әртүрлі жаққа тартып, жыртсақ оған не болды? (жыртылады) Иә, кәдімгі қағаз өте оңай жыртылады ал . енді матаны екі қолыңызбен шетінен оңға және солға тартсақ . Ол оңай жыртыла ма? Жоқ, матаны жырту оңай емес, оны қолмен жырту қиын, өйткені мата жеткілікті берік материал. Ал онымен не істейді? (мата созылады, кеңейеді) Иә, маталар әдетте созылады, дегенмен матаның кейбір түрлері бар, оларды созу мүлде оңай немесе тіпті мүмкін емес.* ***Тәжірибе №2*** *Қағаздан жасалған киімді киіп көрейік.* *Дұрыс киіле ме? Жоқ. Неге? Ол тез жыртылады, беріктігі нашар. Қағаз кеңеймейді, созылмайды және оңай жыртылады.* *- Дұрыс.* *Ал матадан жасалған киімдерді кию оңай - мойын арқылы жемпір киіңіз, мойынға, қолдарға, аяқтарға*

	Дүкен бұрышы. *Міне біз дүкенге келдік* *Дүкеншімен амандасу.* *мынау киімсататын дүкен, сөрелерде түрлі киімдер тұр сендерге таныстырайын:* 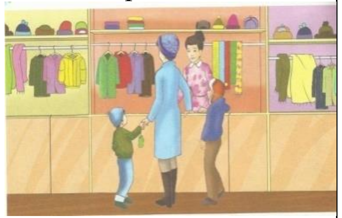 ***Ой дамыту.*** *Киімдер екі түрге бөлінеді.* *Ұлдардың киім, қыздардың киімі.* ***Дид ойын: «Ажыратып бер»*** ***Шарты****: киімдердің қайсысы ер баланыкі, қайсысын қыз балаға кигізу керек?* 	*атаңдар.* ***4-Топ:*** *Киімге күтім жасайтын заттарды атау.* ***Саусақ гимнастикасы.*** ***«Ормандағы саусақтар».*** *Бір екі үш төрт бес.* *Саусақтар серуендеуге шықты.* *Бұл саусақ орманға барды, бұл саусақ саңырауқұлақ терді,* *Бұл саусақ тазарта бастады, бұл саусақ тентек бола бастады,* *Е, мынау тек жеді, сондықтан семірді.* *(Кезекпен балалар жұдырықшадан саусақтарын ашады, алдымен кішкентай саусақтан бас бармағына дейін (екі рет)* ***Менің сүйікті бұрышым.*** *Балалар, Машаның арқасында біз бүгін киім туралы көп нәрсе білдік, енді мен сендерге оған сыйлық беруді ұсынамын.* *Ендеше әр топ Машаға арнап сыйлық жасасын.* ***1-топ:*** *Машаға көйлек саламыз* *Шарты: Трафареттен дайын көйлекті бояу.* ***2-топ:*** *Машаның көйлегіне гүл жапсырамыз.* ***3-топ:*** *Машаға қолшатыр мүсіндейміз* ***4-топ:*** *Машаға тігін машинасын құрастырып сыйға береміз.* *Жасаған жұмыстарын*	*жасайды. Сатушылар бізге дайын заттарды сатады.* ***2- тапсырма: Дид ойын: «Дүкендегі кезек»*** *Ойын шарты: балалар сапқа тұрып, өздеріне ұнаған киімдерді сипаттап, алып кетеді.* ***3-тапсырма: «Жұбын тап»*** *Шарты: Сатушы сызбалар бойынша қолғап табуды сұрайды.* *Музыка естіледі, балалар билейді, әрқайсысының қолында бір қолғап бар, белгі бойынша жүгіріп, жұбын табады.* *- Балалар баулар не үшін керек? (бұл аяқ киімнің баулары)* ***Саусақ гимнастикасы «Көңілді аяқ киім»*** ***4-тапсырма: «Көйлекті әсемде»*** *Шарты: Балалар, сатушы бұл көйлектер көптен бері терезеде ілулі тұрғанын, ешкім сатып алмайтынын айтты. Ендеше мына көйлектерді әдемі етіп безендірейік, сонда сатып алушылар бұл көйлектерді бірден сатып алады.* ***Балаларды топқа бөлу.*** ***1-топ:*** *Көйлектің гүлдерін бояу.* ***2-топ:*** *Көйлектің жағасын*	*үшін жоғарыдан тас үйіп тастады.* *Көйлегі суға батып бара жатқанда Гүл қыз мұңайып қарады; әпкелері оған тағы да:* *-Сенде әдемі көйлек болады,деді.* *Біраз күннен кейін олар зығырды өзеннен алып, оны кептіріп, оны бастырады. Ары-бері шайқайды, одан кейін олар жұмсақ және жібектей болғанша зығырды темір тарақпен тарайды.* *«Сенде әдемі көйлек болады», - деді апалар тағы да Гүлқызға. Бірақ қыз ойлады:* *— Көйлек қайда? Көйлек емес, мынау шашқа ұқсайды дейді.* *Міне осылайша олар жіп жасап одан Гүлқызға көйлек тоқып береді.* *Осылайша бұрын шөптен жіп жасаған.* ***Ой қозғау.*** *-Киімді кім тігеді? (тігінші)* *Тігін тігу үшін адамдарға не қажет? (ине мен жіп)* ***Ендеше «Ине мен жіп» ойынын ойнайық*** *Ойын барысы: Тәрбиеші иненің рөлін ойнайды, ал қалған балалар жіптер, қол ұстасып бірінен соң бірі тұрады.*	*кие беруге болады, ол созылады, жыртылмайды.* ***Тәжірибе №3*** *- Иә, мата мен қағаз әртүрлі материалдар, бірақ олар біршама ұқсас. Мысалы, біз қағазды қолымызбен мыжысақ , оған не болады?* *-Матаны мыжып көрейік, қолымызбен қысайық. Енді қарашы, ол не болып қалды? (умаж) Ал Дене тәрбиесі сабағынан кейін шорт пен футболканы мыжып алсаң, оларға не болады? (умаж).* *Олар ұсқынсыз болып қалады. Сондықтан оларды мұқият бүктеп, түзету керек.* ***Тәжірибе №4*** *-Матадан не істеуге болады? (тігу, жуу, кептіру, үтіктеу)* *Қағазды қайшымен кесуге болады. Ал мата ше? Оны қайшымен де кесуге болады.* *Бүгін мата туралы не білдік, есімізге түсірейікші? Мата қандай болуы мүмкін? Жұқа және қалың Қалың матадан әдетте қандай киім тігіледі? (қыс мезгіліне, суық мезгілге арналған киім) Мата оңай жыртыла ма? (жоқ, ол жеткілікті күшті)* *Сондықтан киімге абай болу керек.* *Айгүл тігінші болып, киім тіккенде, осы киімдерге ұқыптылықпен қарасаңыз, ол қуанады.* ***Музыка жетекшімен***

	 Буратино: Балалар мен шаршап кеттім. Сендер менімен сергіту сәтін жасайсыңдар ма? ***Сергіту сәті!*** ***АҚТ технологиясымен сергіту жаттығуы*** ***Осы киімдердің ішінен Буратиноға қандай киімдерді киуге болатынын атап айтайық.*** *Буратино: ой, рахмет балалар.* ***Саяхаттан қайту.*** *Буратино көңілсіз ойланып тұрады.* *Тәрбиеші: Балалар біздің досымыз көңілсіз болып тұр оған не болған, оны көңілдендірейік. Қане ән айтып береміз бе әлде би биден береміз бе?* *Шапалақ ол көңілденді.* *Буратина балалар сендер өте білімді екенсіңдер, менде тағы тапсырмалар бар соған көмектесіңдерші.* ***Жарайды Буратино.*** ***Балаларды түстер арқылы топқа бөлу.*** ***1-топ: қызыл түс*** ***Дид ойын: «Жолды табамыз»***	*қорапқа салып Машаға жібереміз.* *Балаларды мадақтау.* ***Дене тәрбиесі.*** ***Кіріспе бөлім. Амандасу*** *«Орман аңдары»* *1. «Аю»* *Қолды белге қойып, (қорбандап) табанды нық басып жүру.* *2. «Түлкі»* *Қолды жанға ұстап, (қуланып) бір сызықпен жүру.* *3. «Көжек»* *Қолды кеуденің алдында иіп, қос аяқпен секіру.* *4. «Қасқыр»* *Баяу жүгіру, жылдам жүгіру* ***Негізгі бөлім:*** ***Жалпы даму жаттығулары Жалаушамен*** ***Б.қ.: «Желбірейді жалау»*** ***1.*** *Аяқтары иық мөлшерінде. Жалаушаны жоғары созып ұстайды. Жалаушаны және басты оң – сол жаққа қисайту. /4 рет қайталау/* ***Б.қ.: «Әткеншек»*** ***2.*** *Аяқтары алшақ қойылған, жалаушалар төменде. Жалаушаларды артқа-алдыға қарай сермеу. /4 рет қайталау/* ***3Б. қ.: «Жұлдызша»*** ***4.*** *Аяқты бірге, денені тік ұстау. Жалаушаны жанға созу, түсіру , Алға созу түсіру. /4-5 рет қайталау/* ***Б.қ.: «Көңілді жалауша»*** ***5.*** *Аяқтарын алшақ қою,*	*жеңін жапсыру.* ***3-топ:***Көйлекке ілгіш мүсіндеу.* ***4-топ:*** *Дүкеншіге үлкен дүкен құрастыру.* *Балалар дайындаған жұмыстарын дүкеншіге сыйға беру.* ***Сатушы:*** *Жарайсыңдар, өте әдемі, талғампаз көйлектер! Енді сатып алушылар бұл көйлектерді міндетті түрде сатып алады. Көмектеріңе рахмет, сау болыңдар!* ***Қортынды.*** *Балалар, біз бүгін не туралы әңгімелестік?* *Балаларды мадақтау* ***Дене тәрбиесі.*** ***Кіріспе бөлім. Амандасу.*** *Ал, балалар тұрайық* *Шапалақты ұрайық* *Допқа қарай жүрейік,* *Допты мысық ұрлапты* *Жүгірейік қуайық топ-топ-топ* *Допты алайық көп-көп-көп* ***Негізгі бөлім*** ***Жалпы даму жаттығулары Доппен*** *1.Екі қолмен допты ұстап,алға созу.* *2.Б.Қ.Допты қос қолмен ұстап,жоғары көтеру.* *3.Б.Қ отыру.Допты қос қолмен ұстап,аяққа тигізу.* *4.Б.Қ.Допты ұстап секіру.* ***Тыныс алу жаттығулары:***	*Балалар топ бөлмесінде бұрыштан бұрышқа жіпті үзбей жүгіреді.* *Дид ойын: « Мен бастаймын, сен жалға»* *-Киімді кім тігеді?* *(Киімді тігінші тігеді.)* *-Киімдер қайда тігіледі?* *(Ательеде, тігін фабрикасында.)* ***Сөздік жұмыс:Ателье, фабрика.*** *- Аяқ киімді қайдан жөндейміз? (Аяқ киім жөндейтін жерде)* *- Аяқ киім дүкенінде аяқ киімді кім жөндейді?* *Етікші аяқ киімді қалай жөндейді? (Етікші өкшесін шегелеп алады. Етікші табанын жапсырды. Етікші инемен тігеді. Етікші бауларын байлайды)* ***Шығармашылық бұрыш.*** ***Дид ойын: «Жетіспейтін бөлігін тап»*** *Балаларды топқа бөлу.* ***1-топ:*** *Аяқ киімнің бауын бояу.* ***2-топ:*** *Куртканың жағасын бояу.* ***3-топ:***Куртканың түймесін мүсіндеу.* ***4-топ:*** *Киімдердің жоқ бөлігін құрастыру.* ***Тақпақ.*** *Мынау бөрік* *Кисең бойға көрік.* *Бұл етік* *Киер сәнді етіп.*	

	Біз еденге әртүрлі ұзынша жолақ маталардан жолдарды орналастырамыз, бұл жолдар. Ал өз кезегінде біз тар, кең, ұзын, қысқа жолды және т.б. табамыз; ***2- топ: сары түс.*** ***Дид ойын: «Жолды жамаймыз»*** *Балаларды түсі, үлгісі, пішіні бойынша үлкен матаның бөлігіне сәйкес жамауды алып сәйкестендіру.* ***3- топ: Жасыл түс.*** ***Дид ойын: «Түймелерді тап»*** *Шарты: Балаларды қуыршаққа көмектесу үшін үлгі бойынша түймелерді табуға шақыру.* *Буратино жарайсыңдарбалалар рақмет сендерге* ***Буратино балалармен қоштасады*** ***Қортынды*** *Сұрақ-жауап* *Балаларды мадақтау*	*жалаушалар белде; секіру. Бір саппен шеңбер бойы жүру. /жалаушаларды себетке салу/ Маршпен жүру.* ***Тыныс алу жаттығулары:*** *шәйнектік дыбысын салу. Терең тыныс алып, демді шығару. Бастапқы қалыпқа келу.* ***Негізгі қимыл қозғалыс жаттығулар.*** *Құрсаудан еңбектеу.* ***Қимылды ойын: Картотека №9 Кім кетті?*** ***Мақсаты:*** *Балалардың есте сақтау қабілеттерін арттырып,байқампаздыққа тәрбиелеу*	*Шеңбер бойымен тұрып араның дыбысын салу (з-з-з), мұрынмен дем алып, ауыздан демді шығару. Шеңбер бойы маршпен жүру./допты себетке салу/* ***Негізгі қимыл қозғалыс жаттығулар.*** ***«Допты екі қолмен лақтыру».*** ***Қимылды ойын: Картотека №10 «Ұшатын құстар»*** ***Мақсаты:*** *Балаларды табиғат құбылыстарын салыстыра білуге үйрету және қырағылыққа тәрбиелеу, құстар сияқты ұша білу қабілеттерін бақылау, тәрбиешінің берген белгісін тиянақты тыңдай білуге үйрету..*	*Тұрған мынау ішік* *Теріден тігер пішіп.* *Әдемі мына тымақ* *Қыста кисең жылы -ақ* ***Қортынды.*** ***Балаларды мадақтау.*** ***Дене тәрбиесі.*** ***Кіріспе бөлім. Амандасу*** *«Орман аңдары»* *1. «Аю»* *Қолды белге қойып, (қорбандап) табанды нық басып жүру.* *2. «Түлкі»* *Қолды жанға ұстап, (қуланып) бір сызықпен жүру.* *3. «Көжек»* *Қолды кеуденің алдында иіп, қос аяқпен секіру.* *4. «Қасқыр»* *Баяу жүгіру, жылдам жүгіру* ***Негізгі бөлім:*** ***Жалпы даму жаттығулары Жалаушамен*** ***Б.қ.: «Желбірейді жалау»*** ***1.*** *Аяқтары иық мөлшерінде. Жалаушаны жоғары созып ұстайды. Жалаушаны және басты оң – сол жаққа қисайту. /4 рет қайталау/* ***Б.қ.: «Әткеншек»*** ***2.*** *Аяқтары алшақ қойылған, жалаушалар төменде. Жалаушаларды артқа-алдыға қарай сермеу. /4 рет қайталау/* ***3Б. қ.: «Жұлдызша»*** ***4.*** *Аяқты бірге, денені тік ұстау. Жалаушаны жанға созу, түсіру , Алға созу түсіру. /4-5 рет қайталау/* ***Б.қ.: «Көңілді жалауша»*** ***5.*** *Аяқтарын алшақ қою,*	

				жалаушалар белде; секіру. Бір саппен шеңбер бойы жүру. /жалаушаларды себетке салу/ Маршпен жүру. ***Тыныс алу жаттығулары:*** *шәйнектік дыбысын салу. Терең тыныс алып, демді шығару. Бастапқы қалыпқа келу.* ***Негізгі қимыл қозғалыс жаттығулар.*** *Құрсаудан еңбектеу.* ***Қимылды ойын:*** ***Картотека №9 Кім кетті?*** ***Мақсаты:*** *Балалардың есте сақтау қабілеттерін арттырып,байқампаздыққа тәрбиелеу*	
Серуенге дайындық	*Еңбегі адал жас өрен - мақсаты: өзіне өзі қызмет көрсетуге тәрбиелеу.* *Серуен кезінде қауіпсіздік ережелерін түсіндіру.*				
	Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау	*Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу, қатармен жүруге дағдыландыру.*	*Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау.*	*Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу.*
Серуен	***Картотека №15*** *Жапырақтардың ұшып жүргенін бақылау.*	***Картотека №17*** *Ауа- райын бақылау*	***Картотека №16*** *Жәндіктерді бақылау.*	***Картотека №19*** *Аула маңындағы көліктерді бақылау.*	***Картотека №20*** *Торғай мен Қарғаны бақылау.*
	Серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру, табиғатқа қамқорлық таныту. ***Күз серуен картотекасынан***				
Серуеннен оралу	*«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет жасау.*				
	Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету.	*Тазалық процедурасы. Қолдарын сабынмен жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу*	*Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық. Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту*	*Серуеннен оралу барысы, киімдерін жинауды түсіндіру.* *жуыну барысында сумен ойнамауды, шашып жуынбау әдептерін түсіндіру.*	*Киімдерін ұқыптылықпен шешуге, шкафтарына жинауға үйрету.* *Түскі асқа дайындық.*
Түскі ас	*Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдалану, шашпай жуыну*				

	Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру.	*Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету.*	*Асты ұқыпты жеу, қасық, шанышқы ұстауды қауіпсіздік ережелерін ескерту.*	*Тамақт ан соң гигиеналық шараларын ұйымдастыру.*	*Ұқыпты тамақтану әдебін түсіндіру. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*
Күндізгі ұйқы	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау.*	*Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру.*	*Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау*	*Ұйқыға дайындық кезінде қауіпсіздік ережелерін ескерту. Өз төсегін ашып жатуға кеңес беру.*	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау*
Ұйқыдан біртіндеп ояту, сауықтыру шаралары	***№5.*** *Арқанын қалпын сақтауға арналған жаттығулар.* *Кел балалар тұрайық,* *Қолымызды жоғары созайық.* *Еңкейеміз еденге,* *арқамызды тік ұстап* *Бір демалып алайық.*	***№6*** *Төсекте жатып жасайтын жаттығулар* *Тыныс алу жаттығулары* *Ұзын құлақ сұр қоян* *Ести қалып сыбырды* *Өсіп тұрған сәбізді* *Жұлып алып иіскеді.*	***№ №7.*** *Майтабанның алдын алу.* *Ояту* *Көзімізді ашайық* *Бойымызды жазайық* *Терезеге қарап* *Күн жылуын алайық.*	***№8*** *Арқанын қалпын сақтауға арналған жаттығулар.* *Тыныс алу жаттығулары* *Аю жүрді орманда* *Қорбаң, қорбаң, қорбаңда* *Көріп қалып жидекті* *Жұлып алып иіскеді.*	***№ 10.*** *Төсекте жатып жасайтын жаттығулар* *Мысықтар* *Ояту* *Ұйқыдан біз тұрамыз* *Көзімізді ашамыз* *Жан-жағымызға қарап* *Достарымызға күлеміз.*
	Қауіпсіздік ережесі – ұйқыдан тұру кезінде қауіпсіздік шараларын түсіндіру. *«Еңбегі адал жас өрен» - ұйқыдан тұрып киіну өз-өзіне қызмет етуге тәрбиелеу.* ***Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан***				
Бесін ас	*Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдаланып, жуыну ережелерін түсіндіру.*				
	Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру.	*Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету.*	*Асты ұқыпты жеу, қасық, шанышқы ұстауды қауіпсіздік ережелерін ескерту.*	*Аста столда дұрыс отыру, досатрына кедергі жасамауТамакт ан соң гигиеналық шараларын ұйымдастыру.*	*Ұқыпты тамақтану әдебін түсіндіру. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*
Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап	***Дәстүрден тыс сурет салу*** ***«Торғайға көмек»*** ***Тосын сәт.*** *Торғай ұшып келеді.* *Балалардан көмек сұрайды.* *Досым жоқ. Маған дос торғайлар керек дейді.* *Көмектесеміз бе?* ***Торғайға көмек***	***Қызығушылықтарын ояту.*** ***Топқа қозы келеді.*** *Балалармен амандасады.* *Балалар қошақан неге көңілсіз деп ойлайсыңдар?.* *Балалар қозы айтады, менде дос жоқ,жалғыз ойнағым келмейді дейді.* *Олай болса біз оған дос табуға көмектесейік.* *Қағаздан бірнеше қошақан*	***Қызығушылықтаын ояту.*** ***Тосын сәт. Тауық келеді.*** *Балалар тауықпен амандасады.* *Балалар қонаққа келген тауық өте мазасызданып тұр, не болғанын тауықтан сұрап көрейік. (балалардың назарын тауыққа аударады.)* *-Балалар тауық бізге келе*	***Дәстүрден тыс сурет салу.*** ***Жазғы ағаштар*** *Дәстүрден тыс сурет салудың әдіс-тәсілімен таныстыру. Қырыққабат жапырағынан жазғы ағаш келбетін қағаз бетіне түсіру* ***Жұмбақ жасыру.*** *Өсіп тұрған бұл не?*	***Тосын сәт топқа құтың құшып келуі.*** ***Балалар мына құс неге шырылдап ұшып жүр. Біз оған қандай көмек бере аламыз.*** ***Миға шабул.*** ***Жұмбақ жасыру.****Тал басында тамаша үй (ұя)* *Жарайсыңдар балалар, осы ұяда нелер мекендейді?*

қарау және басқалары)	*Жұмыс жасаудың әдіс-тәсілдерін көрсету, түсіндіру. Трафаретпен жұмыс жасауды түсіндіру.* *Балалардың өз бетінше жұмысы. Бақылау.* ***«Біздің көрме»*** *Балалардың жұмысын бағалау.*	*құрастырайық. Келісесіңдер ме?* *Балалардың жауаптары.* ***Топқа бөлу.*** 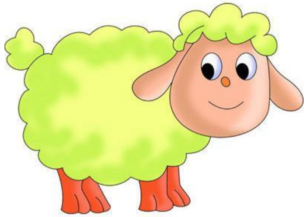 ***1-топ*** *қозының сұлбасын бастырып сызып, қағазды жырту әдісі арқылы үстіндегі жүнін жапсырады.* ***2-топ*** *қозының сұлбасының үстіне клей жағып, мақтаны қозының үстіне жапсырады.* *Балалардың жұмысын бақылау.* *Жеке көмек көрсету.* ***Галерея шаралау.*** *Бір бірінің жұмыстарын бағалау.* *Жасаған жұмыстарын қозыға беру.* *Қозы қуанып балаларға рахмет айтып қоштасады.*	*жатып балапандарынан адасып қалыпты, тауықтың балапандарын табуға көмектесеміз бе?* ***Топқа бөлу.*** *Тауық,балапан суреті арқылы топқа бөлу.* ***1-топ*** *тауық тобы балапанды сары гуашпен бояйды.* ***2-топ*** *балапанды саусақ арқылы бояйды.* ***3-топ.*** *балапан сұлбасын дән арқылы беру.* *Балалардң жұмысын бақылау.* *Тауыққа балапандарды сыйлау.* ***Қорытынды.*** *Балалардың жұмысын қорытындылау.*	*Жаз болса жайнап,* *Саясында ән салып.* *Құстар жүрген сайрап,* *Салқын түссе-шешіліп,* *Қалады өзі жайрап.* *(ағаш)* ***Жұмыс жасауда сурет дәстүрден тыс әдіс-тәсілін түсіндіру, көрсету.*** *Қырыққабат жапырағына бояуды губкамен жағу. Бояу жағылған жапырақты қағаз бетіне бастыру.* ***«Біздің көрме»*** *балалардың жұмысын қортындылау.*	*Құстарға ұя не үшін қажет?* ***Топқа бөлу.*** ***1-топ*** *түрлі түсті қағаздан ұя жапсырады* ***2-топ*** *тарелкі ішіне түрлі түсті қағазды қиып жапсырады.* *Балалардың жұмысын бақылау.* *Жеке көмек көрсету.* ***Қорытынды.*** *Сұрақтар қою.*
Балалармен жеке жұмыс	***Таирмен Исмаил*** ***«Үй жануарлары мен төлдері»*** ***Ойынның шарты:*** *Үй жануарларының*	***Ерасыл*** ***Дид ойын:«Көрпені жамауға көмектес!»*** ***Шарты:*** *геометриялық пішіндермен таныстыру.*	***Кәусар, Аяна*** ***Дид ойын:*** ***«Ойыншықтарды тап!»*** ***Ойын шарты:*** *Бөлмеде әр түрлі орында ойыншықтар*	***Нұрислам*** ***Дид ойын:«Геометриялық домино»*** ***Ойын шарты:***	***Мансур*** ***Дид ойын:«Жол белгілерін қою»*** ***Ойын шарты:*** *Балаларға көше макетін*

	төлдерін айыра білу.	*Геометриялық пішіндерді орналасқан орны бойынша таба білу. Пішіндерарқылы бос орындарды жабу.*	*жасырылады Олар көлемі бойынша қандай ойыншықтар тапқанын және бір-бірінен қалай ажыратылатындығын айтады.*	*Геометриялық пішіндер әр түрлі көлемде: үлкен-кіші және түстері әр түрлі болады (қызыл, көк, жасыл, сары).*	*мұқият қарау ұсынылады.Сосын қай жерге қандай белгі қою керектігін айтқыза отырып, жол белгілерін қою.*
Серуенге дайындық	*«Еңбегі адал жас өрен»-өз-өзіне қызмететуге тәрбиелеу. Серуен кезінде қауіпсіздік ережелерін түсіндіру.*				
	Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру.	*Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*	*Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу.*	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*
Серуен	***Картотека №15*** *Жапырақтардың ұшып жүргенін бақылау.*	***Картотека №17*** *Ауа- райын бақылау*	***Картотека №16*** *Жәндіктерді бақылау.*	***Картотека №19*** *Аула маңындағы көліктерді бақылау.*	***Картотека №20*** *Торғай мен Қарғаны бақылау.*
	Серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру, табиғатқа қамқорлық таныту. ***Таңғы серуенді бекіту.***				
Балалардың үйге қайтуы	*Өнегелі-15 минут. Қауіпсіздік ережесі - ата-анамен бала өмірінің қауіпсіздігі туралы әңгіме жүргізу.*				
	Бүгін балалар түрлі киімдерді таныды. Күнделікті тұрмыстық заттарға қызығушылық білдірді. Үйде киімдердің атын атап, киінуге көмектесуге мүмкіндік беріңіз.	*Бүгін балалар серуенде айналадағы дыбыстарды тыңдады. Зейінін дамытып, байқағыштық көрсетті. Үйде терезеден қарап, «Бұл қандай дыбыс?» деп сұрау пайдалы.*	*Бүгін балалар түрлі пішіндерден сурет құрастырды. Қиялын дамытуға талпынды. Үйде дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш арқылы сурет жасау ойынын ойнаңыз.*	*Бүгін балалар түрлі пішіндерден сурет құрастырды. Қиялын дамытуға талпынды. Үйде дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш арқылы сурет жасау ойынын ойнаңыз.*	*Бүгін балалар суреттерден жемістерді таныды. Дәмі, түсі туралы айтып берді. Үйде бірге жемістерді атап, дәмін көру ойынын ойнау қызықты болады*

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы
Білім беру ұйымы: «Балауса» бөбекжай-балабақшасы

Топ: Кіші «Бөбек» тобы
Балалардың жасы: 2 жас
Жоспардың құрылу кезеңі :20.10– 24.10.2025ж

Қаралды:
Әдіскер: Сагизбаева Ж.Ж

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	*Күй сазы – ата-баба аманатына құрмет көрсетуге үйрету.*	*Күй күмбірі – жүрекке ізгілік нұрын себу.*	*Күй күмбірі – достық пен бірлікті дәріптеу.*	*Күй күмбірі – табиғатты аялауға үйрету.*	*Күй күмбірі – ұлттық өнерді қадірлеуді үйрету.*
	Балаларды қабылдау барысында дене қызуын өлшеп, көңіл -күйлеріне назар аударып, жағымды жағдай орнату.	*Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу.*	*Балаларды ата-анадан қабылдау барысында ден - саулығына назар аудару*	*Қабылдау кезінде тазалық шарларына мән беру. Ата-анаға демалыс күні тазалық шаралары жайында ескерту. Шаш, тырнақ тазалығы*
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен әңгімелесу, кеңес беру	*Өнегелі 15 минут – ата-анаға бала денсаулығы туралы кеңес беру.*				
	Әңгіме: *Таңертеңгі жылы сөз бен мейірім – баланың көңіл-күйіне қуат береді. Жылы қарым-қатынас арқылы бала өзін қауіпсіз әрі сенімді сезінеді.* ***Кеңес:*** *Баланы балабақшаға әкелгенде күлімдеп, жылы сөз айтып шығарып салыңыз, балаңызға да жылы сөзді айтуға үйретіңіз.*	***Әңгіме:*** *Тазалық – денсаулық кепілі. Баланың мәдени-гигиеналық дағдылары болашақта оның денсаулығы мен тәртібіне әсер етеді.* ***Кеңес:*** *Үйде қолды жуу, тіс тазалау, киімді таза ұстауды балаңызға күнделікті үйретіңіз.*	***Әңгіме:*** *Әдептілік – ата-анадан басталады. Бала үлкендерді сыйлауды, сыпайы сөздерді қолдануды отбасынан үйренеді.* ***Кеңес:*** *«Рахмет», «өтінемін», «кешір» деген сыпайы сөздерді балаңызға жиі айтуға үйретіңіз.*	***Әңгіме:*** *Сөйлеу мәдениеті – баланың болашақтағы жетістігінің негізі. Дұрыс сөйлей алған бала өз ойын еркін жеткізеді.* ***Кеңес:*** *Балаңызға қысқа тақпақтар мен жаңылтпаштарды үйретіп, оны күнде қайталауға дағдыландырыңыз.*	***Әңгіме:*** *Отбасы – баланың алғашқы мектебі. Отбасында алған тәрбие – оның болашағына іргетас қалайды.* ***Кеңес:*** *Демалыста балаңызға пайдалы істі бірге жасауды үйретіңіз (мысалы: гүлге су құю, бөлмені жинастыру).*

Балалардың іс-әрекеті(ойын, танымдық, коммуникативтік, шығармашылық, эксперименталдық, еңбек, қимыл, бейнелеу, дербес және басқалары)	***Картотека №2*** ***«Макарон моншақтар»*** ***Шарты:****Балаларға макароннан моншақ жасауды үйрету. моншақтарды жіпке тізбектейді.*	***Картотека №4*** ***Түрлі түсті жолақшалар.*** ***Шарты:*** *Балаларды ұзын – қысқа , түрлі – түсті жолақшаларды ажырата білуге үйрету.*	***Картотека №5*** ***Түрлі түсті маталар.*** *Шарты: Мата қиындылары арқылы түстерді топтайды.*	***Картотека №6*** ***«Таныс пішіндер доминосы»*** *Шарты: Геометриялық пішіндерден көп заттың ішінен біреуін таңдауға жаттықтыру*	***Картотека №7*** ***«Балықты ұста»*** ***Мақсаты:*** *балаларға заттың түсін дұрыс ажыратып, атай білуге үйрету.*
	Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Ертеңгілік жаттығу	*Қазан айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.*	*Қазан айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.*	*Қазан айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.*	*Қазан айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.*	*Қазан айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.*
	Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау. *Жаттығу кешені қосымша тіркелген*				
Таңғы ас	*Үнемді тұтыну - Суды, тамақты үнемді тұтыну жолдарын түсіндіру. Қауіпсіздік ережесін ескерту*				
	Әңгіме: *– Балалар, қолымызды жуған кезде суды көп ағызбаймыз. Қажет болса ғана ашып, жуған соң жауып қоямыз.* ***Қауіпсіздік:*** *– Еденге су төгілсе, тайып құлап қалуымыз мүмкін. Сондықтан абай боламыз.*	***Әңгіме:*** *– Ас – еңбекпен келген ризық. Оны төкпей-шашпай жеуіміз керек.* ***Қауіпсіздік:*** *– Ас ішкенде орнымыздан тұрмаймыз, ыдысты қолымыздан түсіріп алмау үшін дұрыс ұстаймыз.*	***Әңгіме:*** *– Тамақ ішкенде орындықта түзу, әдемі отырайық. Арқамызды тік ұстасақ, ыдыс та төгілмейді.* ***Қауіпсіздік:*** *– Қисайып отырсақ, ыстық тамақ төгіліп кетуі мүмкін.*	***Әңгіме:*** *– Ас ішкенде қасықты оң қолымызға ұстаймыз. Сонда тамақты төкпей, әдемі жейміз.* ***Қауіпсіздік:*** *– Қасықты бұлғап ойнамаймыз, ол қасымыздағы балаға тиіп кетуі мүмкін.*	***Әңгіме:*** *– Ас ішкенде қатты сөйлемейміз. Әдепті бала дастарқан басында тыныш отырады.* ***Қауіпсіздік:*** *– Ауызымызда ас болғанда сөйлесек, қақалып қалуымыз мүмкін.*
Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізуге дайындық (бұдан әрі – ҰІӘ)	***«Қамқор» жобасы*** ***Ойын: «Жақсы іс – жаман іс»*** *Тәрбиеші суреттер көрсетеді: бала гүл суарып тұр (жақсы іс), қоқыс лақтырып тұр (жаман іс). Балалар ажыратады: «Бұл дұрыс», «Бұл дұрыс емес». Мағынасы: жақсы іс пен жаман істі ажырату.*	***«Шабыт» жобасы*** ***Ойын: «Әннен әуен»*** *Тәрбиеші: «Мен ән бастаймын, сендер жалғастырыңдар» – деп қарапайым балалар әнінен жол айтады. Балалар әнді бірге айтады. Мағынасы: шығармашылыққа, өнерге баулу.*	***«Еңбегі адал жас өрен» жобасы*** ***Ойын: «Кімге көмектесеміз?»*** *Тәрбиеші: «Ана үстелді жинап жатыр, әжесі жіп иіріп отыр. Сен не істейсің?» Балалар: «Көмектесемін», «Жинап беремін». Мағынасы: еңбектің мәнін түсіндіру.*	***«Смарт бала» жобасы*** ***Ойын: «Жоғалған зат»*** *Тәрбиеші үстелге бірнеше зат қояды (доп, қасық, кітап). Біреуін жасырады. Балалар: «Доп жоқ», «Қасық жоқ» деп табады. Мағынасы: есте сақтау, байқағыштықты дамыту.*	***«Ұшқыр ой алаңы» жобасы*** ***Ойын: «Сөйлемді жалғастыр»*** *Тәрбиеші: «Аспанда ...» Балалар: «күн бар», «бұлт бар», «жұлдыз бар». Мағынасы: сөйлемді толық құрастыру.*

Кестеге сәйкес ҮІӘ	***«Ұшқыр ой алаңы»** –сұрақтар қойылып, ойлануға, дұрыс шешім табуға үйрету, **«Балалар кітапханасы»** – балаларға күз, орман, киім туралы мәтіндер, тақпақтар, өлеңдер айтқызу арқылы тілдік қорын дамыту, **«SMART BALA»** – тәжірибелер арқылы балалардың ғылыми ойлау қабілетін дамыту.*

Қызығушылықты ояту. *Балалар сендерге саяхатқа барған ұнайма?Балалар: Ия* *Ендеше мына пішіндерден автобус құрастырып, жолға шығайық.* ***Ой қозғау.*** *Автобусты қандай пішіндерден құрастырдық? Түстері қандай?* ***Ән аудио жазба ойнату.*** *Автобус қатты жүріп келеді, көзімізді жұмамыз. Автобус тоқтады, міне орманға келдік.* ***Тосын сәт.*** *Орманда кішкентай үй тұр. Балалар мына үйде кім тұрады есігін қағып көрейік. Ешкім жоқ. Бірақ есігінде көптеген қалташалар тұр.* ***Аудио дыбыс қосу.** Сендер кімсіңдер, біздің орманда неғып жүрсіңдер. Біз орманның кішкентай тұрғындары, орманға ешкімді кіргізбейміз.* ***Тәрбиеші: АУУУ**(екі қолынмен аузын жауып)* *Біздің балалар орманға қонаққа келді, біз орманды көргіміз келеді.* ***Аудио: Онда ана қалташаларды алыңдар.*** *Әр қалташаның тапсырмасын орындап*	***Таңғажайып сәт:** (Микроб қонаққакеледі)* ***Микроб:*** *– Сәлеметсіздер ме, менің әлсіз де, кішкентай балаларым. Мен микроб деген патшаларың боламын. Сендер мені күттіңдер ме? Мен жеміс-жидектерді жумай жейтін балалардың қасында жүргенді ұнатамын.* ***Тәрбиеші:*** *– Біз сізді шақырған жоқпыз. Біз, балалар, жемістерді жақсылап жуып, тазалап жейміз ғой, иә?* ***Балалар:*** *– Иә, апай!* ***Микроб:*** *– Сіздер менімен қалай күресу керек екенін біледі екенсіздер. Менімен дос болмасаңыздар, мен сіздерді сиқырлап тастаймын.* ***Балалар:*** *– Біз сіздің сиқырыңызға сиқырланбаймыз. Сізбен қалай күресу керек екенін білеміз. Жеміс-жидек пен көкөністерді жуып-тазалап көп жейміз. Біздің денсаулығымыз күшті.* ***Біз жаттығу жасаймыз.*** ***Таяқшамен*** *таяқшаны екі шетінен ұстап, жоғарыға, оңға, солға қарай созылып керілу* *- Таяқшаны жоғарыға*	***Суреттер бұрышы, суреттер қарау.*** ***Тосын сәт.*** *Аудио дыбыс. Телефон шырылдау. Құрметті балалар мен Орманшы атаймын. Күз келіп, күн суыта бастады. Сендерге қыс мезгілі болғанда орманға келу қиын болады.Мен сендерді орманыма серуендеп келуге қонаққа шақырамын.* ***Шапалақ әдісі, қуану.*** ***Балалар бүгін бізде ерекше қызықты күн болады . Неге екенін білесіңдер ма?*** ***Өйткені біз орманға шақыру қағазын алдық.*** ***Ой дамыту.*** *Орман дегенде көз алдарыңа не елестейді?* *«Орман дегеніміз неше түрлі ағаштар өсетін жер Бұл жерде әртүрлі жабайы аңдар мекендейді, саңырауқұлақтар мен жидектер өседі. Орманда күн сәулесі аз, өйткені онда көптеген ағаштар өседі .* ***Қызығушылықты ояту.*** *Балалар менің телефоныма Орманшы атай орманға кіретін сиқырлы сөздер жіберіпті* *Балалар сендер біздің орманға тек сиқырлы түрде кіре аласыңдар, мен оны*	***Проблемалық жағдай:*** *Киім ауыстыратын бөлменің бұрышында киім-кешек шашылып жатыр. Балалар не істеу керек? Балалардың жауаптары: орнына жинау керек.* ***Дид ойын:Киім жинауға көмектесеміз»*** ***Шарты:** Балалар киімнің атын атап. орнына іліп қояды.* *Педагог балалардың назарын бір-біріне арқасын қойып отырған қуыршақтарға аударады.* *Біздің қуыршақтарға не болып жатыр?* *Балалар: Олар бір-біріне ренжіген.* *Оларды қалай татуластыруға болады? Құшақтасу,қол алысу, кешірім сұрау, бір-біріне күлу арқылы татуласады. Басқа қалай татуласуға болады?* *-Бірге ойнауға.* ***Қуыршақтарға «Киімді шкафқа сал» ойынын ойнауға үйретеміз бе?*** *Қане біз жұптасып ойнаймыз.* *ойынға жұп таңдау.* *Шарты: Шкафтағы сөрелер әртүрлі түстерде екенін есте сақтаңдар және біз сөремен бірдей*	***Қызығушылықты ояту.*** *Бүгін біздің топтан мен қорап тауып алдым. Оның ішінде не бар деп ойлайсыңдар?* *Мүмкін бос шығар? Ашпай-ақ айта аламыз ба, оны қалай анықтауға болады? Ол ауыр ма, жеңіл ме? Жайлап ашу. Қараңыз, иә, мұнда бірдеңе жазылған. Бірақ мына жерге қараңыз, тек қағаз емес... Басқа нәрсе де бар. Бұл не? Көрсету. (мата) Ал матадан не тігіледі? (киім) Киімнің қағаздан емес, матадан неге тігетінін білеміз бе? Сендер Ғалым болғыларың келе ме?* ***Сонда біз ғалымдарға айналуымыз керек:*** ***Қане сиқырлы таяқшамен ҒАЛЫМҒА айналайық.*** ***Тәжірибе алаңы.*** *Біздің зертханада не көріп тұрсыңдар? (үстел, қағаз, шүберек, су, т.б.)* *Үстел үстінде мата мен қағаз жатыр, анықтап көрейік* ***Тәжірибе №1.*** *Балалар, айтыңдаршы, қағазды матадан қалай ажыратамыз?* *Енді алдымен қағазды алыңдар. Ол қандай? (қатты, судырлақ, тегіс).*

	жүру керексіңдер. Жарайды. Балалар мына қалташаларды алып тапсырма орындаймыз **1-қалташадағы тапсырма:** Орман бізге не үшін керек? Орман – құстар мен жануарлардың мекені. Орман бізді қатты және суық желдерден қорғайды. Орман бізге құрылыс материалдарын береді. Орман бізге таза су мен ауа береді. Жарайсыңдар! **2-қалташадағы тапсырма** **Дид ойын: «Болады, болмайды»** -Ағаштар мен бұтақтарды сындырамыз. (болмайды) Көбірек ағаш отырғызу (болады) Шалғындарда серуендеу және гүлдерді таптау (болмайды) Тек жолдармен жүру (болады) Орманға қоқыс қалдыру(болмайды) Орманда от жағу (болмайды) Орманға қалай көмектесеміз? Балалар: Қоқысты шығару керек. **3-қалташадағы тапсырма** **Дид ойын:«Белгілерді ата»** Шарты: диалогтік	көтеріп созу, «кілем қағу» - Таяқшаны айналып секіру және жүру. **Тыныс алу жаттығуы** Араның дыбысын салу. -з-з-з **Дидактикалық ойын: «Дәрумендерді ажырат»** **Мақсаты:** Жемістер мен көкөністерді ажырата білуге үйрету, дәрумендердің адам ағзасына қандай пайдасы бар екендігін айту. Түсінік беру. **Тәрбиеші:**Балалар, бізге хат келген сияқты. Қарап көрейікші. Бәріміз экранға назар аударайық. Балалар, бізге балабақшамыздың дәрігері не айтар екен, тыңдап көрейік. **Ой,ой, ой мен кеттім , мен кеттім микорп қашып кетеді.** **Ой дамыту.** **АКТ технологиясымен жұмыс.** (Балабақшаның дәрігері көкөністер мен жемістерді қалай жеу керектігі туралы айтып береді) **Сергіту сәті:** Дәрумендер – тірегің, АВС деп аласың. Жетіспесе бірі оның, Ауырып сен қаласың. **Тәрбиеші:** Балалар, дәрумендер тек қана жемістер мен көкөністерде болмайды, сонымен қатар дәрігер апайларымыз арнайы дәріханаларда дәрумендер жасап шығарады.	сендерге жібердім. **Сиқырлы сөздерді айтайық :** Бір, екі, үш иілу Бір, екі, үш айналу Бір, екі, үш секіру Ал сен ормандасың. **Ғажайып сәт** Ой балалар мынау орманшы атайдың кофе ішетін үселі. Көрдіңдер ме ыдыстарымен кофе тұр. Үстелін дастарханмен жауып қойған. Мына жерге үш конверт тастап кетіпті. Бұл конвертте тапсырмалар бар екен. Ашып оқу. Тапсырмаларды орындасаңдар орманда қыдыруға жол ашылады диді. **1-Тапсырма:** **Дид ойын:** **«Ағаштар дұрыс киінсін»** Шарты: Ағаштар неден бастап өседі ретімен құрастыру. (тамыр, дің, бұтақ, жапырақ) **Ой дамыту.** Енді біздің орманда үлкен зертхана бар. Сендер ғалым болғыларың келе ме? **Тәжірибе бұрышы.** **№1 тәжірибе** Мен ағаш пен темір заттарға шеге қағып не болатынын көреміз. Мен Кубикке шеге қағамын. Шеге ағаш кубикке оңай кірді ме? (иә)	түсті киімдерді таңдаймыз. Көйлектің аты қандай, түсі қандай? **1-ші бала:** Бұл қызыл көйлек. **2-ші бала:** Бұл жасыл шорт және т.б. Соңында балалар тапсырманың дұрыстығын бір-бірін тексереді. **1, 2, 3 - ойынды бастау. (Музыкамен)** Қызықты ойын үшін қуыршақтар балаларға алғыс білдіреді. Жарайсыңдар балалар, керемет жұмыс жасап, шкафтағы заттарды ретке келтірді. **Дид ойын: «Көңілді сыйлық»** **Сұрақ –жауап.** Үстелдің үстінде не жатыр? майлықтар, желім, картоннан кесілген 2 көйлек силуэттері бар. Қане қуыршақтарға өз қолымызбен сыйлық жасаймыз. Көйлектерді түрлі түсті гүлдермен безендіріңіз. **Балаларды топқа бөлу.** **1-топ:** Көйлекке гүлдерді жапсыру. **2-топ:** Көйлекке гүл салу, бояу. **3-топ**: Майлық үстіне қуыршаққа ермексаздан кофет жасау.	Оны мына қызыл қорапқа салыңдар Енді матаны алайық.. Ол қандай? жұмсақ, жылы.Оны жасыл қорапқа салыңдар. **Тәжірибе №2** **Диди ойын: Қағаз мен мата сөйлей алады ма?** Тәрбиеші: Балалар, қағаз бен мата сөйлей алатынын білгілерің келе ме? Балалар: Иә! Тәрбиеші: Бірақ ол үшін бізге үнсіздік керек. Тәрбиеші: Біз тыныш отырамыз, алдымен қағаздан жасалған орамалды аламыз, оны мыжып бастаймыз. Сіз не естисіз? Тәрбиеші: Дұрыс, сыбдырлайды. Енді матадан жасалған орамалды алыңыз, біз оны мыжып бастаймыз. Тыңдаңыз, мата сөйлей ме? Сіз бірдеңе естисіз бе? Балалар: Ештеңе! Қортынды: матадан жасалған орамал сөйлемейді, дыбыс шығармайды, бірақ қағаз орамал сыбырлайды. Қайсы киім жақсы? Қағаздан ба, матадан ба? **Сергіту сәті. Музыкамен.** **«Көңілді күн»** **Тәжірибе№3.** **Қағаз мен матаны тегістеу.** Тәрбиеші: Балалар, қарандаршы, орамалымыз умаж болып кеткен, енді оларды түзеп көрейік. Алдымен қағаз орамалды қолыңызбен тегістеңіз. Сіз

	сөйлеуді дамыту.] *Мольбертте күзгі пейзажды бейнелейтін сюжеттік картина қойылған.* *Суретте қай жыл мезгілі көрсетілген?* *1-бала.Күз мезгілі.күн салқын.........* *2-ші бала. Жаңбыр жауып тұр, адамдар резинка етік ,..............* *3-ші бала. Құстар жылы жаққа......* *4-ші бала. Жапырақтары түсіп жатыр.Жапырақтардың түсі.......* ***Балаларды топқа бөлу.*** *1-топ: Ағаштар* *2-топ: Сары жапырақтар* *3-топ: жасыл жапырақтар* *4-топ: Бұтақтар* ***1-Топ:** А3 форматта ағаштарды құрастыру* ***2-топ:** Ағаш дінін бояу.* ***3-топ:** Ағаштың сол жағына сары жапырақтарды ермексаздан жапсыру.* ***4-топ:** Ағаштың оң жағына сары жапырақтарды қиып жапсыру.* ***«Күзгі орман» әнін айтып бақшамызға қайтайық.*** ***Қортынды*** *Ағаш жапырақтары күз мезгіліндегі қандай түске енеді?*	*— Балалар, өзіміздің жеке дәріханамызға барып арнайы киімдерімізді киіп, дәрумендерді жасап берейік.**Мүсіндеу.*** *(Сары ермексаздан дөңгелек тәрізді пішіннен түрлі дәрумендер жасайды).* ***Ғалымдар бұрышы.*** ***Тәрбиеші:*** *Енді жемістерді зертханамызда зерттеп көрейік.* ***Тәжірибе № 1*** *Педагог үстелге жемістерді қояды: апельсин, мандарин, лимон, банан, алма.* *Тәрбиеші: Біздің дастарханда түрлі жемістер бар.* *Олардың атын атап көрейік.* *Барлық жемістер әртүрлі.* *Олар қалай ерекшеленеді, қандай негіздер бойынша топтастыруға болады?* *1. Қараңыздар, олар пішіні бойынша ерекшеленеді ме (дөңгелек, сопақ)?* *2. Түсі бойынша (қызыл, сары, жасыл)?* *3. Көлемі бойынша (үлкен және кіші)?* *4. Иісі бойынша?* *5. Қабықтың құрылымы бойынша (кеуекті және тегіс)?* ***Қортынды:*** *Жемістерді пішініне, көлеміне, түсіне, дәміне, иісіне, қабығының құрылысына қарай*	*Ал енді мен темір кубикке шеге қағамын. Не болды. (Жоқ).* ***Қортынды: Сондықтан ағаш металлға қарағанда жұмсақ, оған шеге тез кірді.*** *Металл ауыр, қатты.* №2 «Бату - батпау» тәжірибесі Ағаш суға батады ма, жоқ па? тәжірибе жасап көрейік Бір қолымызға ағаш, екінші қолымызға тас алайық. Олардың салмағы қандай? Ағашты суға салайық. - Не көріп тұрмыз? Батып кетті ме? Ал енді тасты суға салайық. Ағаш туралы не айта аламыз? *Балалар:* ағаш жеңіл, суда жүзеді. Иә, балалар, ағаш суға батпайды, сондықтан адам осы қасиетті пайдаланады. - адамдар ағаштан қайық, кеме жасайды. ***Дид ойын: «Ағаш достары»*** ***Шарты:** Ағаш өсу үшін керек заттарды орналастыру.* *Балаларды топқа бөлу.* ***1-топ:** А3 форматта салынған ағаш суретін құрастыру.* ***2-топ:** Салынған А3 форматта ағаш макетіне Күн суретін жапсыру.*	***4-топ:** Қуыршақтарға сыйлыққа гүл құрастыру.* ***Дид ойын: «Музыкалық қалпақ»*** *Шарты: музыка ойнай бастайды, ол ойнап жатқанда, сіз қалпақты айналдырасыз. Музыка тоқтаған бойда қолында қалпағы бар адам оны басқа баланың басына кигізеді.* ***Дид ойын: «Шатастырма»*** *Шарты: Жағдаяттар бойынша ойлану..* *• Жазда түкті қалпақ кисеңіз не болады?* *• Қыста шорт пен футболка киіп жүрсеңіз не болады?* *• Жаңбырда тәпішке киіп алсаңыз не болады?* *• Ыстықта панаманы кимесеңіз не болады?* *• Желді ауа райында бас киімсіз жүрсеңіз не болады?* *• Егер сіз суықта қолғапсыз жүрсеңіз не болады?* ***Дид ойын: «Қарсы сөзді айт»*** *Педагог сөздерді атайды, ал балалар керісінше айту керек.* *Таза - ... (лас)* *Умаж - ... (үтіктеу)* *Жаңа - ... (ескі)* *Кию - ... (шешу)*	*оны тегістей алдыңыз ба? Иә, дұрыс айтасың! Қағаз орамалдың мыжылғаны онша, түзелмейді. Қолымызбен матадан жасалған орамалды тегістеп көрейік. Не болды?* *Балалар: Бұл тегістеледі!* ***Қортынды:**Дұрыс, матадан жасалған орамал тегістелгенде түзеледі.*

	Балаларды мадақтау. .	*топтастыруға болатынын білдік.* ***Тәжірибе №4 «Сиқырлы лимон».*** *Біз үлкен шыныаяққа жылы шай дайындаймыз,* *Екі стаканға құйамыз.* *Стакандардың біріне лимон шырынын сығыңыз.* *Қасықпен араластырыңыз.* *Шай түсінің қалай өзгергенін бйқауға болады..* *Балалар, біз сендермен тәжірибе жасадық: апельсин суға батады, батпайды, жүзім жүзеді, лимон шырыны түсін өзгертеді. Ең бастысы, жемістер біздің денемізге көмектеседі: олар пайдалы қоректік заттармен қамтамасыз етеді, соның арқасында дене күшті және сау болады.* *Дені сау дене микробтар мен аурудан қорықпайды.* ***Дид ойын: «Сиқырлы ағаш жемісін тап»*** ***Шарты:*** *Берілген ағаштың жемістерін табу.* *Алма ағашы мен апельсин ағашын құрастыру.* ***1-Топ: Дид ойын: «Қай жеміс»*** *Шарты: Жемісті бояу арқылы табу. Ағаштағы апельсинді бояу.* ***2-топ: «Көлеңкесін тап»*** *Шарты: Ағашта тұрған жеміс көлеңкесіне өз жемісін жапсыру.* *Балаларды мадақтау.*	***3-топ:*** *Ағашқа ағып жатқан суды бояу.* ***4-топ:*** *Ағашқа ермексаздан сары жапырақтар мүсіндеп жапсыру.* ***Тыныс алу жаттығуы:*** *Ауамен демаламыз* ***Қортынды:*** ***Ал егер ағаштар мен гүлдер сөйлей алатын болса, олар бізге мынаны айтар еді:*** *«Орман әлемін сақтаңдар* *Бұтақтарды сындырмаңдар,* *Бізге су құюды ұмытпаңдар,* *Бізді баспаңдар» деп айтар еді.* ***Сиқырлы сөздерді айтайық :*** *Бір, екі, үш иілу* *Бір, екі, үш айналу* *Бір, екі, үш секіру* *Ал сен бақшадасың* ***Дене тәрбиесі*** ***Кіріспе бөлім. Амандасу.*** *Топ-топ аяқпенен жүреміз* *Соқ-соқ шапалақ,* *Күшік келеді абалап,* *Тығылайық жүгіріп,* *Күшік кетті таба алмай* *Шеңберге тұр балақай.* ***Негізгі бөлім*** ***Жалпы даму жаттығулары.*** ***Б.қ.: «Көбелек қонды»*** ***1.*** *Аяқтары иық мөлшерінде. Қолдары артта. Иыққа қонған көбелекті көру. басты оңға,*	*Ақ-…(қара)* ***Дене тәрбиесі*** ***Кіріспе бөлім. Амандасу.*** *Топ-топ аяқпенен жүреміз* *Соқ-соқ шапалақ,* *Күшік келеді абалап,* *Тығылайық жүгіріп,* *Күшік кетті таба алмай* *Шеңберге тұр балақай.* ***Негізгі бөлім*** ***Жалпы даму жаттығулары.*** ***Б.қ.: «Көбелек қонды»*** ***1.*** *Аяқтары иық мөлшерінде. Қолдары артта. Иыққа қонған көбелекті көру. басты оңға, солға бұру, «қонды» деп айту. /4рет қайталау/* ***Б.қ.: «Қайшы»*** ***2.****Аяқтар алшақ қойылған, қолдар жан-жақта, қолдарды қайшылау. /6 рет қайталау./* ***«Үлкен- кіші»*** ***З****. Аяқты алшақ қоямыз, қолды жанымызда, отырамыз «кіші» деп айту, тұру «үлкен» деп айту. / 4рет қайталау/* ***«Доп қашты»*** ***4.*** *Аяқтарын біріктіру. Орнында секіру. /10-15секунд/* ***Тыныс алу жаттығулары:*** *шәйнектік дыбысын салу(ш-ш-ш).* *Терең тыныс алып, демді*	

		Дене тәрбиесі. ***Кіріспе бөлім. Амандасу*** *Шеңберге тұру.Шеңбермен жүру* *-Түрлі бағытта шашырап жүру,жүгіру* *- Жай жүріспен жүру* ***Негізгі бөлім*** ***Жалпы даму жаттығулары.*** ***Текшемен жаттығулар.*** ***1.Қол мен иық бұлшықеттер-іне арналған жаттығулар.*** *1. Текшелерді жоғары көтеріп, бір-біріне соғу.Б. қ. келу.* *2. Қос қолдағы текшелермен оңға, солға иілу.* *3. Қолдағы текшелерді алға созып отырып, тұру.Б. қ. келу* *4. Аяқ бірге, текшелерді кеудеде ұстау, қос аяқпен секіру* ***Тыныс алу жаттығуы:*** *«Текшелерді үрлеу»* *Шеңбер бойы жүру /текшелерді себетке салу/.* *Маршпен жүру.* ***Негізгі қимыл қозғалыс жаттығулар.*** *Екі жіп арасынан түзу жүру* ***Қимылды ойын: Картотека №13 «Қоңырау қайдан естіледі?»*** ***Мақсаты:*** *Балалар қабырғаға беттерін беріп тұрады. Күтуші апай бөлменің басқа бір шетіне тығылып тұрады да қоңырау соғады.*	*солға бұру, «қонды» деп айту. /4рет қайталау/* ***Б.қ.: «Қайшы»*** ***2.***_Аяқтар алшақ қойылған, қолдар жан-жақта, қолдарды қайшылау. /6 рет қайталау./_ ***«Үлкен- кіші»*** ***3***_. Аяқты алшақ қоямыз, қолды жанымызда, отырамыз «кіші» деп айту, тұру «үлкен» деп айту. / 4рет қайталау/_ ***«Доп қашты»*** ***4.*** *Аяқтарын біріктіру. Орнында секіру. /10-15секунд/* ***Тыныс алу жаттығулары:*** *шәйнектік дыбысын салу(ш-ш-ш).* *Терең тыныс алып, демді шығару.* ***Негізгі қимыл-қозғалыс жаттығулары:*** *Белгіленген жерге дейін еңбектейді.* ***Қим ойын: Картотека №6 «Сұр қоян жуынады»*** *Мақсаты: Қимыл қозғалыс қабілеттерін арттыру, тілдерін дамыту, ептілікке тәрбиелеу.* ***Қортынды.***	*шығару.* ***Негізгі қимыл-қозғалыс жаттығулары:*** *Белгіленген жерге дейін еңбектейді.* ***Қим ойын: Картотека №6 «Сұр қоян жуынады»*** *Мақсаты: Қимыл қозғалыс қабілеттерін арттыру, тілдерін дамыту, ептілікке тәрбиелеу.* ***Қортынды.***	

		Қортынды.			
Серуенге дайындық	*Еңбегі адал жас өрен - мақсаты: өзіне өзі қызмет көрсетуге тәрбиелеу. Серуен кезінде қауіпсіздік ережелерін түсіндіру.*				
	Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау	*Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу, қатармен жүруге дағдыландыру.*	*Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды, киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау.*	*Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу.*
Серуен	***Картотека №3*** *Балабақша ауласындағы құстарды бақылау*	***Картотека №4*** *Күз мезгілінде желді бақылау*	***Картотека №6*** *Күзгі ауа-райындағы өзгерістерді бақылау*	***Картотека № 7*** *Күздегі өсімдіктердің түсін бақылау*	***Картотека № 11*** *Бақылау: Бұлтты бақылау.*
	Серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру, табиғатқа қамқорлық таныту. ***Күз серуен картотекасынан***				
Серуеннен оралу	*«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет жасау.*				
	Балаларға реттіліқпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету.	*Тазалық процедурасы. Қолдарын сабынмен жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу*	*Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық. Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту*	*Серуеннен оралу барысы, киімдерін жинауды түсіндіру. жуыну барысында сумен ойнамауды, шашып жуынбау әдептерін түсіндіру.*	*Киімдерін ұқыптылықпен шешуге, шкафтарына жинауға үйрету. Түскі асқа дайындық.*
Түскі ас	*Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдалану, шашпай жуыну*				
	Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру.	*Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету.*	*Асты ұқыпты жеу, қасық, шанышқы ұстауды қауіпсіздік ережелерін ескерту.*	*Тамақт ан соң гигиеналық шараларын ұйымдастыру.*	*Ұқыпты тамақтану әдебін түсіндіру. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*
Күндізгі ұйқы	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау.*	*Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру.*	*Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау*	*Ұйқыға дайындық кезінде қауіпсіздік ережелерін ескерту. Өз төсегін ашып жатуға кеңес беру.*	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау*
Ұйқыдан біртіндеп ояту, сауықтыру шаралары	***№1. Ояну*** *Қандай ғажап керемет,* *Әсем есік ашылды.* *Түрлі - түсті бояулар,*	***№2. Ояну*** *Балапандар тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Жан-жаққа біз қарайық*	***№3 Ояну*** *Көзімізді ашайық* *Бойымызды жазайық* *Қолмен көзді ұқалап*	***№4. Ояну*** *Көзіміз ашылды* *Ұйқымыз басылды* *Дем алдық ұйықтадық*	***№5. Ояну*** *Оянайық балалар* *Маған тезірек қарандар* *Шапалақты ұрайық*

	Аспанда жайылып шашылды Ұйқымшайдайашылды	*Бір күлімдеп алайық.*	*Созылыпбіралайық.*	*Шаттаныпойнайық.*	*Орнымыздан тұрайық.*
	Қауіпсіздік ережесі – ұйқыдан тұру кезінде қауіпсіздік шараларын түсіндіру. *«Еңбегі адал жас өрен» - ұйқыдан тұрып киіну өз-өзіне қызмет етуге тәрбиелеу.* ***Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан***				
Бесін ас	*Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдаланып, жуыну ережелерін түсіндіру.*				
	Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру.	*Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету.*	*Асты ұқыпты жеу, қасық, шанышқы ұстауды қауіпсіздік ережелерін ескерту.*	*Аста столда дұрыс отыру, досатрына кедергі жасамауТамакт ан соң гигиеналық шараларын ұйымдастыру.*	*Ұқыпты тамақтану әдебін түсіндіру. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*
Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап қарау және басқалары)	*«Smart bala» жобасы «Мен – зерттеушімін» - өнертапқыштыққа алғашқы қадам негізінде.*				
	Пішіндермен жұмыс. Геометриялық пішіндерді ата *(Үшбұрыш, төртбұрыш, дөңгелек). Балалар пішіндердің атын атап, түсін айтады.* ***«Жол салу» дидактикалық ойыны.*** *Балаларға жолақша-жолдар, үйлер және машиналардың суреті бар суреттер үлестіріп беріледі.* *- Жолдардың қайсысы ұзын* *- Жолақшалардың ұзындығын бір-бірінің үстіне қою арқылы білеміз* *-Ұзын жолды көк үйге қоямыз, ал қысқа жолды қызыл үйге қоямыз* *-Машина қай жолмен үйге тез жетеді?* ***Негізгі қимыл қозғалыс жаттығулары.***	***Дидактикалық ойын: «Кім тапқыр?»*** *Жемістер топтау.* *-Алманың түсі, пішіні* *-Бананның түсі, пішін* *-Алманың тағы қандай түстері бар?* *-Алмұрттың түсі қандай?* *-Апельсин қандай?* *-Түстерімен топтастырып жинау.* *-Сары түтерді сары себетке* *-Жасыл түстерді жасыл себетке* *-Қызыл түстерді қызыл себетке жинаймыз* ***Мнемокесте арқылы өлең жолдарын жаттау.*** ***Қ.Шаңғытбаевтың «Күзгі жапырақтар»*** *Алтын, сары, қызыл, көк,* *Алуан-алуан жапырақ,* *Күзгі бақта күлімдеп.* *Көз тартады жалбырап*	***Денсаулық бұрышы*** *Спорт – көркі өмірдің,* *Спорт- досың, серігің.* *Жаттықсаң шымыр боларсың,* *Шынығып, өсіп, толарсың* ***Жалпы даму жаттығулары*** *1.Қолды алға созып, шапалақ соғу, бастапқы қалыпқа қайту* *2.Б.қ. аяқты алшақтатып, қолды алға созып, отыру.* *3.Еңкею, қолды аяқтың ұшына тигізу, түзелу, қолды арқаға ұстау, бастапқы қалыпқа қайту* *4аяқ сәл алшақтатылған, қол белде. Жүрумен кезектестіріп, екі аяқпен бір орында секіру* ***Тыныс алу жаттығулары:*** *«Әтеш» дыбысын салу, «ку-ка-ре-ку» деп айту. Мұрынмен дем алып,*	***Итке үйшік жасаймыз. Тосын сәт.*** ***Дауыс (аудио)*** ***Есік қағылып ит келеді (жұмсақ ойыншы)*** *ол өзімен бірге әртүрлі түсті текшелер ала келеді және онымен үйшік жасауға көмектесуді ұсынады.* ***ІІІ. Ой дамыту.*** *-Ит алып келген текшелердің түсін, пішішин сұрау.* *Үйшік жасау үшін қай текшеден бастаймыз* *Балалардың жұмысы. Бақылау.* *Итке үйшікті сыйлау. Ит балаларға рақмет айтып қоштасу.* ***Дид ойын«Телефон»*** ***Шарты:****естіген сөзді екінші балаға бұлжытпай жеткізу.*	***Денсаулық бұрышы*** *Біз бақытты баламыз,* *Шынығада аламыз* *Сәулетті елдің көгінде* *Шамшырақ болып жанамыз* ***Доппен жаттығу.*** *1.Екі қолмен допты ұстап,алға созу.* *2.Б.Қ.Допты қос қолмен ұстап,жоғары көтеру.* *3.Б.Қ отыру.Допты қос қолмен ұстап,аяққа тигізу.* *4.Б.Қ.Допты ұстап секіру.* *5.Тыныс алу.* ***Негізгі қимыл қозғалыс жаттығулар.*** *1. Құрсаудан құрсауға секіре алады.* ***Қимылды ойын: «Мені қуып жетіңдер»*** ***Дид ойын: «Суреттер сөйлейді»*** *Шарты: Күз мезгілі туралы суреттерге сөйлем құрау.*

	Допты (кішкене доптар) алып бір қолымен себетке лақтыру. ***Қимылды ойын:****«Күн мен түн»*		*ауыздан демді шығару.* ***Негізгі қимыл қозғалыс жаттығулары.*** *- Обручтан, обручқа секіру.* ***Қимылды ойын:*** *«Қояндар мен қасқыр*		
Балалармен жеке жұмыс	***Аяна мен Мұса*** ***«Таныс пішіндер доминосы»*** ***Мақсаты:*** *Геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту,* *көп заттың ішінен біреуін таңдауға жаттықтыру*	***Нұрмұхаммед*** ***«Түрлі түсті моншақтарды тізу»*** ***Ойынның мақсаты:*** *Түстеріне қарай кезектестіріп тізуге үйрету*	***Нұрислам мен Азиза*** ***«Балықты ұста»*** ***Мақсаты:*** *балаларға заттың түсін дұрыс ажыратып, атай білуге үйрету.*	***Исмаил*** ***« Жұбын тап»*** ***Мақсаты:*** *геометриялық пішін-дерді ажыратуға, салыстыруға жат-тықтыру; білімдерін бекіту, ойлау қабілеттерін дамыту.*	***Қозайым мен Мариям*** ***«Не жоқ?»*** ***Ойынның мақсаты:*** *балалардың логикалық ойлауын дамыту, жылдамдыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу.*
Серуенге дайындық	*«Еңбегі адал жас өрен»-өз-өзіне қызмететуге тәрбиелеу.* *Серуен кезінде қауіпсіздік ережелерін түсіндіру.*				
	Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру.	*Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*	*Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу.*	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары.* *Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*
Серуен	***Картотека №3*** *Балабақша ауласындағы құстарды бақылау*	***Картотека №4*** *Күз мезгілінде желді бақылау*	***Картотека №6*** *Күзгі ауа-райындағы өзгерістерді бақылау*	***Картотека № 7*** *Күздегі өсімдіктердің түсін бақылау*	***Картотека № 11*** *Бақылау: Бұлтты бақылау.*
	Серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру, табиғатқа қамқорлық таныту. ***Таңғы серуенді бекіту.***				
Балалардың үйге қайтуы	*Өнегелі-15 минут. Қауіпсіздік ережесі - ата-анамен бала өмірінің қауіпсіздігі туралы әңгіме жүргізу.*				
	Бүгін балалар суреттерден жануарларды таныды. *Әр жануардың даусына еліктеп ойнады.* *Үйде жануарлар туралы кітап оқып, бірге дыбыстарын салып көру қызықты болады.*	*Бүгін балалар топпен бірге шағын ойын ойнады.* *Бір-бірімен ынтымақтастыққа үйренді.* *Үйде отбасы мүшелерімен бірге қарапайым үстел ойындарын ойнауға болады.*	*Бүгін балалар тақырыптық суреттерді қарап, әңгіме құрастырды.* *Ойларын жеткізуге және сөйлеуге талпынды.* *Үйде балаға суреттер көрсетіп, «Бұл не істеп жатыр?» деп сұрасаңыздар пайдалы.*	*Бүгін балалар қимылды жаттығулар жасады.* *Қимыл-қозғалысын дамытты.* *Үйде балаңызбен бірге секіру, қол шапалақтау, еңкею сияқты жаттығулар жасаңыз.*	*Бүгін балалар шағын сахналық көрініс ойнады.* *Өзін еркін ұстауға, сөйлеу қабілетін дамытуға тырысты.* *Үйде шағын рөлдік ойындар ұйымдастыру пайдалы болады.*

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы
Білім беру ұйымы: «Балауса» бөбекжай-балабақшасы

Топ: Кіші «Бөбек» тобы
Балалардың жасы: 2 жас
Жоспардың құрылу кезеңі : 27.10 – 31.10.2025ж

Қаралды:
Әдіскер: Сагизбаева Ж.Ж

Күн тәртібінің үлгісі	**Дүйсенбі**	**Сейсенбі**	**Сәрсенбі**	**Бейсенбі**
Балаларды қабылдау	*Күй күмбірі – баланың ой-өрісін кеңейту.*	*Күй күмбірі –тіл мен дәстүрге құрмет қалыптастырады.*	*Күй күмбірі –ел тарихын білуге баулу.*	*Күй күмбірі – туған жерге сүйіспеншілікке үйрету.*
	Балаларды қабылдау барысында дене қызуын өлшеп, көңіл -күйлеріне назар аударып, жағымды жағдай орнату.	*Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу.*	*Балаларды ата-анадан қабылдау барысында ден -саулығына назар аудару*
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен әңгімелесу, кеңес беру	*Өнегелі 15 минут – ата-анаға бала денсаулығы туралы кеңес беру.*			
	Әңгіме: *Дұрыс тамақтану – баланың өсуі мен дамуының негізгі шарты. Жақсы тамақтанған бала сергек әрі көңілді болады.* ***Кеңес:*** *Балаңызға жеміс-жидек пен көкөністі көбірек жеуді үйретіңіз.*	***Әңгіме:*** *Таңғы қабылдау кезінде баланың көңіл-күйін, денсаулығын бақылау – тәрбиешінің жұмысы, ал ата-ананың міндеті – қажетті мәліметті айту.* ***Кеңес:*** *Балаңызға өз жағдайын айтуға (қал-жағдайын, көңіл-күйін білдіруге) үйретіңіз.*	***Әңгіме:*** *Тазалық шаралары – баланың денсаулығын сақтайды, оның мәдениетін қалыптастырады.* ***Кеңес:*** *Балаңызға қолын жуған соң сүлгімен сүрту, киімін таза ұстауды үйретіңіз.*	***Әңгіме:*** *Демалыс күндері тазалық шараларын сақтау – маңызды. Шаш пен тырнақтың тазалығы да тәрбие белгісі.* ***Кеңес:*** *Балаңызға шашын, тырнағын таза ұстауды және уақытылы қидырып отыруды үйретіңіз.*
Балалардың іс-әрекеті (ойын, танымдық, коммуникативтік, шығармашылық, эксперименталдық, еңбек,қимыл, бейнелеу, дербес және басқалары)	***Саусақ жаттығуы:*** *Бас бармағым – әкем,* *Балаң үйрек – анам,* *Ортан терек – ағам,* *Шылдыр шүмек – апам* *Титтей бөбек – мен*	***Саусақ ойынына арналған өлеңдер*** *Бала, бала, балақан,* *Қане, қайсы алақан?.* *Саусақтарың әйбат,* *Былай, былай ойнат. қозғалтады.* *(қимылмен)*	***Саусақ жаттығуы:*** *Алақан –ау алақан* *Ойын ойнап балақан* *Саусақтарды саралап* *Қол соғайық алақан*	*Біз балдырған баламыз,* *Құстай қанат қағамыз.* *Дүниені аралап,* *Оқып білім аламыз.* *Көзді салып қараңыз,* *Былай қанат қағамыз. (Б.Бөрібаев)*
Ертеңгілік жаттығу	*Қазан айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.*	*Қазан айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.*	*Қазан айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.*	*Қазан айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.*
	Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау. *Жаттығу кешені қосымша тіркелген*			
Таңғы ас	*Үнемді тұтыну - Суды, тамақты үнемді тұтыну жолдарын түсіндіру. Қауіпсіздік ережесін ескерту*			

	Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету.	*Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру.* *Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*	*Таңғы асқа отыру.* *Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру.* *Астың құрамындағы дәрумендер жайында айта отырып, асты тауысып жеуге кеңес беру.*	*Ас мәзірімен таныстыру. Астың құрамындағы дәрумендер жайында айта отырып, асты тауысып жеуге кеңес беру. Әдептілік ережелерін түсіндіру.*
Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізуге дайындық (бұдан әрі – ҰІӘ)	***«Қамқор» жобасы*** ***Ойын: «Сыйлық берейік»*** *Балалар қолындағы ойыншықты қасындағы досына беріп: «Саған!» – дейді.* *Мағынасы: достыққа, бөлісуге тәрбиелеу.*	***«Шабыт» жобасы*** ***Ойын: «Қимылды жалғастыр»*** *Тәрбиеші қимыл жасайды (алақанын шапалақтайды). Балалар қайталайды және өз қимылын қосады.* *Мағынасы: ойлап табуға, шабытқа жетелеу.*	***«Еңбегі адал жас өрен» жобасы*** ***Ойын: «Үй жинаймыз»*** *Тәрбиеші ойыншықтарды шашып қояды. Балалар жинайды.* *Мағынасы: еңбекке баулу.*	***«Смарт бала» жобасы*** ***Ойын: «Суреттен тап»*** *Тәрбиеші сурет көрсетеді: «Бұл не?», «Ол қайда тұрады?»* *Балалар: «Бұл – қоян, ол інде тұрады».* *Мағынасы: ойлау, байланыстырып сөйлеу.*
Кестеге сәйкес ҰІӘ	*«Қамқор» жобасы аясында «Біз табиғат қорғаушылармыз!» - экологиялық мәдениетті қалыптастыру бағытында кіріктірілген ұіә.*			
	Тыныштық сәті: (Табиғат құбылыстарының дыбыстарын тыңдау) *Тәрбиеші: Балалар не естідіңдер?* *-Ненің дыбысы деп ойлайсыңдар? - жаңбыр, найзағай, жел,жапырақтардың сыбдыры т.б* *-Дұрыс айтасыңдар. Осы құбылыстардың барлығы табиғат құбылыстарына жатады.* *Осы естіген дыбыстарыңды, яғни табиғат құбылыстарын құмның бетіне түсіріп көрейікші.* *Құммен сурет салу ережесін түсіндіру.* *құмды шашпаймыз, төкпейміз, азымызға салмаймыз.* ***Құммен сурет. Бұлт, жапырақтар, жаңбыр тамшысыт.б*** ***Тақпақ: Табиғат*** *Табиғат біздің анамыз,* *Жер–Ана біздің панамыз.*	***Менің сүйікті бұрышым.*** ***Саусақтарым тұрыңдар*** ***Алма баққа барыңдар*** ***Тәтті –тәтті алманы*** ***Себеттерге салыңдар.*** ***Ой қозғау.*** *Балалар алма қандай болады?* *Домалақ* *Ол қайда өседі? Ағашта* *Алма туралы қызық ертегі тыңдаймыз ба?* *Баяғыда орманда алма ағашы бар еді, онда жалғыз алма тұр екен.* *Осы кезде қоян орман арқылы жүгіріп өтіп, алманы көреді.* ***Қоян нені көрді?*** *Бірақ оны қалай алуға болады деп ойланды?* *Алма жоғары ілулі тұр.* ***Алма қайда тұрды?*** *Ол алманы алғысы келіп секірді?* *Қоян не істеді? Секірді* ***Қане қоян сияқты секірейік*** *Қарқ,қарқ деген дауыс шықты.*	***Қызығушылықты ояту*** ***Аудио дыбыс телефоннан.*** *Құрметті балалар мен сендерді өз Орманыма, орман* ***патшалығына*** *қонаққа шақырамын.* *Орман* ***патшалығы****өте бай,сұлу, мейірімді және жылулық береді.* *Менің сиқырлы, дана орманым* *Ертегілер мен ғажайыптарға толы!* *Сендерді күтемін.!* *Балалар, сендерге ертегілер мен ғажайыптар ұнай ма? (Иә.)* *Менімен бірге ертегі орманына барғыларың келе ме? (Иә.)* *Олай болса, пойыз билеттерін алу керек, ол үшін билеттердің сұрақтарына жауап береміз* *- егер сендер орман достары болсаңдар, орманда не істеуге болмайды?* ***Балалар схема бойынша ережелерді атайды.*** *-Ағаш бұтақтарын сындырмаймыз*	***Қызығушылықты ояту*** *Балалар, ол бізге қонақ келді. Кім табады?(жұмсақ ойыншық)* ***Өзі қу,жүрген жері шу.*** ***Балалар: Түлкі..*** *Дұрыс .Бүгін бізге түлкі қонаққа келді.* *Түлкі: сәлем, балалар: қыздар мен ұлдар. Мен орманда тұрамын, орманда көп жүремін. Орман ағаштарымен әдемі.* *Сендер ағаштар туралы не білесіңдер.* *Мен сендермен ойын ойнағым келіп тұр* *Сендер ағашқа не бере аласыңдар білесіңдер ме?* ***Дид ойын: «Ағашқа не керек?»*** *Шарты. Мен суреттерді ұсынамын (күн, құстар, тамшы, жер, тұқымдар, т.б.).* ***Балаларды топқа бөлу.*** ***1-топ:****-Мен ағашқа күнді беремін. Ол жарқырайды, бізді жылытады*

	Таза болсатабиғат Біз де аман боламыз. **Ой қозғау.** «Неге біз орманмен доспыз? Ал бұл адамдарға не үшін қажет? Орман ережелерін білеміз бе? **Ереже** Бұтақтарды сындырмаңыз және ағаш қабығын зақымдамаңыз. Орманда қоқыс қалдырмаңыз. Құстардың ұяларын бұзбаңыз. Құмырсқа илеулерін жоймаңыз. - Гүлдерді қолдарыңызбен сындырмаңыз **Дид ойын: «Кішкентай ғалымдар»** **Тәжірибе № 1** Тәжірибе жасап көрейік, ағаш суға батады ма , жоқ па ? Біз үлкенді-кішілі 2 таяқшаны алып, суға саламыз. Балалар ағаш заттарды алып, бассейндерге су құйып, тәжірибе жасайды. Тәрбиеші : Не байқап тұрсыңдар? Олар суға батады ма, жоқ па? Балалар: жоқ. (Тәжірибе жасап, балалар қорытынды жасайды: ағаш суға батпайды) Балалар, біз ағаштың қандай қасиетімен таныстық? Балалар: Ағаш суға батпайды. Иә, балалар, ағаш суға батпайды, сондықтан адамдар ағаштан суда қайық, кеме, көлік жасайды. **Тосын сәт.** Стол астынан конверт тауып алу. Тамашалу. Конвертті ашу. Ішіннен кеме суретері шығады. Балалар мына кеме суреттерін	Қоян қарайды Бұл не екен? Қарға Қане қарға сияқты қарқылдайықшы. Қарқ, қарқ - Қарға шыршаның үстінде отырып қоянға күледі. **Қарға не істеді? күледі.** - Әй Қарға! Неге күлесің деп қоян айғайлады. Сен онанда маған ағаштағы алма алып берші деді. **Қоян не деді қарғаға?** Қарға шыршадан алма ағашына ұшып барды. **Қарға не істеді?** Қане қарға құсап ұшайықшы. Қарға алманы жұлды. Бірақ ол тұмсығымен ұстай алмады, алма жерге түсіп кетті. **Алма неге түсіп кетті?** - Рахмет, Қарға! - деді Қоян Қоян алманы алмақ болды, бірақ ол тірі нәрсе сияқты жүгірді. Қоян қорқып кетті, содан кейін ол түсінді: Алма алама ағашының астында ұйықтап жатқан Кірпінің үстіне түскен. Кірпі орнынан тұрып, жүгіре жөнелді, ал алма кірпінің тікендеріне жабысып қалды. **Қане кірпі құсап жүгірейікші.** **- Тоқта, тоқта! - деп айғайлайды Қоян.** **Қоян не деді кірпіге?** **Қане қоян сияқты айтайық.** Менің алмамды қайда апардың? Кірпі тоқтады да: - Бұл менің алмам. Ол түсіп кетті, мен оны ұстап алдым. Қоян кірпіге қарай секіріп келді:	-Біз гүлдерді жұлмаймыз, бірақ оларға сүйсінеміз. -Біз бейтаныс жидектер мен саңырауқұлақтарды термейміз және оларды тамырымен жұлмаймыз. Біз шу шығара алмаймыз, жануарларды ренжіп қалады. Біз орманға пойызбен барамыз. Поезды дұрыс жөндеп алайық Дид ойын: «Поезд» Шарты: Геометриялық пішіндерден үлкен көлемде поезд құрастыру. Сұрақ-жауап: Қандай пішіндерден поезд құрастырдық? Түстері қандай? Вагондардағы орынымызға отырамыз. Балалар. Ш-Ш-Ш-Ш Біздің пойыз шалғындарды аралап келеді, міне алдымыздан жасыл орман көрінді.(АҚТ технол) Біз **Орман станциясына** келдік ! Вагондардан түсейік! Енді жолмен жүреміз Біз тар жолмен келе жатырмыз ,төбешіктердің арасында жылан сияқты жүріп , ағаштың үстінен секіре отырып, біз **орман үйіне** , сиқырлы дана орманға келдік! Балалар мына жалтыраған алтын тәрізді қорап жатыр. Ішінде не бар екен қарайық. Балаларға тапсырма диді. **1-тапсырма:** Менің патшалығымның негізгі тұрғындарын атаңдар **Ал бұл тұрғындарды қалай атаймыз ?(Ағаштар .)**	және жапырақтары жасылға айналады. Ағашқа күнді жапсыру. **2-топ:** Мен ағашқа құс беремін. Ол ағашты құрттардан тазалайды, ән салады.құстарды ермексаздан жасап ағашқа жапсыру. **3-топ:**Мен ағашқа бір тамшы су беремін. Ол ішіп, жапырақтары жайқалып үлкен болып өседі. Суды бояп, ағашқа жапсыру. **4-топ:** Мен ағашқа жер – топырақ беремін, ағаш жақсы өссін, ол тамақтан-сын деп.Топырақтың суретін құрастырып ағаш түбіне қою. Біз бәріміз тұқым береміз. Олар көп болсын, өссін деп. Тұқымды ағаш түбіне ермексаздан жасап жапсырады. Түлкі керемет балалар сендер ағашқа қамқорлық жасауды біледі екенсіңдер. Тағы бір ойын ойнайық. **Дид ойын: «Иә немесе Жоқ»** 1. Күзде ағаштар гүлдей ме? (Жоқ). 2. Күнді бұлт жауып тұра ма? (Иә). 3. Жәндіктер өздеріне ұя салады ма? (Жоқ). 4. Жануарлар оңтүстікке ұшады ма? (Жануарлар ұшпайды). 5. Қыста егін жинай ма? (Жоқ, егін күзде жиналады) 6. Күн нұрын шаша ма? (Иә). 7. Жануарлар күнге күйе ме? (Жоқ, олар жай ғана жылынып жатыр) **Түлкі: Ал енді мен сендерді «Жел**

	әсемдеу керек сияқты, не істеуге болады. Бояу керек сияқты.**Кемені бояу** **Тәжірибе № 2** Тәрбиеші : Ал енді келесі тәжірибе. Менде 2 стақан бар, ағаш пен әйнектен жасалған. Енді мен оларға доптар саламын. Әйнек стаканнан доп көріне ме? Ал ағаш стаканнан ше? Қортынды: Ағаш қалың болғандықтан ондағы зат көрінбейді. Әйнек мөлдір онан бәрі көрінеді. Бұл ағаштың тағы бір қасиеті . **Мына доптардың пішіні қандай? Түсі қандай?** Ендеше екі топқа бөлініп, екі допты мүсіндейміз. Жұмыстың жасалу жолын түсіндіру. Тәрбиеші : Балалар, шаршадыңдар ма? Біраз демалып алайық. Аулада қарағай бар Ол аспанға қол созады. (аяқ ұшымен тұру) Оның жанында терек өсті, (қолдарын жоғары көтереді) Жел қатты соғып тұрды Барлық ағаштар қозғалып кетті. (алға-артқа еңкейуі.) Бұтақтары алға-артқа иіледі Жел оларды тербетеді, (қолдар бастан жоғары бұлғау) Жел тынды, ағаштар демалды. **Дид ойын: «Ағаш бөліктерін тап»** **Шарт:** Ағаш бөліктерін ретімен құрастыру. Неліктен ағаштарға тамыр керек? (тамақ үшін) Ағаштарды тірі деп айта аласыз	Менің алмамды бер! Мен тапқан оны деді! **Қарға оларға қарай ұшып келді де:** «Босқа дауласып жатырсыңдар», «бұл менің алмам, мен оны өзім үшін жұлып алдым» деді. Ешкім бір-бірімен келісе алмайды, бәрі айқайлайды: - Менің алмам!менің алмам деп, орманда айқай шу болады. **Қарға Кірпінің мұрнын шұқыды, Кірпі қоянға инесін қадады, ал қоян қарғаны аяғымен тепті.** **Кенет аю келді қорбаңдап.** **Не келді ?** **Аю қандай?** **Үлкен бе кішкентай ма?** **Аю қалай жүреді? Жүру.** **- Не болды? Бұл не шу деді аю.** Бәрі аюға сіз ормандағы ең үлкен, ең ақылдысыз. Мына алма кімдікі болу керек соны айтыңыз деді. Олар аюға барлығын болған күйінде айтып берді. Аю ойланып, ойланып, құлағының артын тырнап, сұрады: Алманы кім тапты? - Мен! - деді Қоян. -Алманы кім жұлды? Мен -деді – Қарға - Жақсы. Оны кім ұстады? -Мен ұстадым! – деп шырылдады Кірпі. - Міне, - деп ойлады Аю, - сондықтан әрқайсысың алма аласыңдар деді. Бірақ бір ғана алма бар ғой ! – деді Кірпі, Қоян, Қарға. **Аю не деді оларға?** **Олар не деді аюға?** **Алма нешеу еді?**	**2-тапсырма:** Менің патшалығым қалай аталады ?**(Орман.)** Балалар шаршаған шығарсыңдар? Орман алқабына отырып , **орманның** әуенін тыңдайық. Орман дыбыстарыестіледі (құстардың сайрауы, жапырақтың дыбысы, сайдың шуы, жануарлардың дауысы) . **Ой дамыту.** **Ағаштар туралы әңгіме**(көрнекі үлгілерді пайдалану) . **Менің патшалығым - орман , онда ағаштар көп .** **Ағаш дегеніміз не ?** (Ағаш - ең үлкен өсімдік. **Оның бөліктерін ата.** (Тамыры, діңі, бұтақтары мен жапырақтары) **Қалай ойлайсың , ағаш тірі ме?**(Иә.) Неге? (Ол өседі, тыныс алады) **Дид ойын:«Ретімен жаса»** Үстелде **ағаш бөліктерінің** (тамыр, бұтақ, дің, жапырақтар,) аралас графикалық үлгілері бар . **Ағаштың құрылысының ретін жапсыру.**Жұмыстың жасалу жолын түсіндіру, көрсету. (біріншіден тамыр шығады, ол жерде орналасады, діңі тамырдан кетеді, діңнен бұтақтар шығады, бұтақтарда жапырақтар өседі, бұтақтар мен жапырақтар **ағаш тәжін құрайды**). **Ой қозғау.** Балалар, орман нелердің үйі? Жануарлар мен құстардың. **Орманда қандай жануарлар тіршілік етеді?** Мына ағаш шұңқырында қандай	**мен жапырақтар» ойынын ойнауға шақырғым келеді.** Сендер жапырақтар боласыңдар, ал мен самалжел боламын. Самал жел соғады, мен **Жел ұйықтап қалды** десем, жапырақтар жерге (еденге) түседі. Сендер отырасыңдар. **Қим ойын: «Жел мен жапырақтар»** Сап-сары жапырақтар. Бұл күзгі жапырақтар. Бұтақтарда отырады Кенет жел соқты,жел соқты олар ұшып кетті. Түлкі жарайсыңдар балалар бүгінгі күн өте қызықты болды. Менің қайтатын уақытым болды. Түлкі, осындай қызықты ойындарың үшін рахмет. Балалар жақсы демалды. Балалар саған арнап тақпақ айтып берсін **Түлкі айтты. Түлкімін** **Тұнып тұрған күлкімін** **Бұлаң - бұлаң, құйрығым** **Текке өтпейді бір күнім.** Түлкі Балалар, сендер қандай жақсы балаларсыңдар . Рақмет сендерге Қортынды Сұрақ-жауап Балаларды мадақтау.

	ба? Иә, өйткені ағаштар өседі, қоректенеді, тыныс алады, көбейеді - бұл олардың тірі екенін білдіреді. Оларды қорғау керек. ***Ал егер ағаштар мен гүлдер сөйлей алатын болса, олар бізге мынаны айтар еді:*** *«Орман әлемін сақтаңдар* *Бұтақтарды сындырмаңдар,* *Бізге су құюды ұмытпаңдар,* *Бізді баспаңдар» деп айтар еді.*	*Аю айтты: - осы алманы тең бөліктерге бөлеміз, әркім өзіне бір бөлікті алсын деді.* *Кірпі алманы алып, төрт бөлікке бөлді. Ол қоянға бір бөлігін берді:* *- Бұл саған, Қоян, - сен бірінші алманы көрдің деді.* *Ол екінші бөлікті қарғаға берді:* *– Мынау саған, Қарға, – сен алманы жұлдың деді* *Үшінші бөлікті Кірпі аузына салды: Бұл мен үшін, өйткені мен алманы ұстадым деді.* *Төртінші бөлікті аюға берді.* *- Маған неге керек деді Аю таң қалып.* *– Бәрімізді татуластырып, ақыл үйреткеніңіз үшін!* *Әркім өз алмасының бір бөлігін жеп, барлығы риза болып аюға рақмет айтты.* ***Ал балалар басқа да орман тұрғындарына алма жасап береміз бе?*** *«Алмалар» пластилинімен модельдеу* *-Қараңдаршы, алма ағашы қандай әдемі, бірақ онда алма мүлде жоқ* *- Ақ дөңгелектердің орнына қызыл алмалар жасайық, сонда барлық орман тұрғындары алмаға тойып алады.* ***Массаж шарларымен қолдарға арналған гимнастика «Кірпі»*** *Кірпі, кірпі келеді,* *Ол алма мен саңырауқұлақ тереді.* *Кірпі жүгіріп келеді,* *Кірпі домалайды.* *Кірпі демалады.* *біз кірпіні қытықтаймыз.* *Кірпі жол бойымен қашып кетті,*	*жануар тұрады? (Тиін) .* ***Індерде қандай жануарлар тіршілік етеді?*** *(түлкі, тышқан.)* ***Орманда қандай құстар мекендейді?****(Тоқылдақ, қараторғай, көкек, үкі.)* *Орман – аңдар мен құстардың мекені ғана емес, жердің жасыл көйлегі. Орманның ауасы әрқашан таза, өте әдемі, дәрілік өсімдіктер, жаңғақтар, саңырауқұлақтар, жидектер өседі. Орман – біздің байлығымыз!* ***Орман патшалығының*** *барлық тұрғындарына сүйіспеншілік пен қамқорлық көрсетуіміз керек .* ***Балалар, сендер ормандағы серуенімізді естеріңе түсірулерің үшін біз оның суретін саламыз.*** *Алдымен қолымызды сурет салуға дайындап алайық.* ***Дид ойын: «Суретшілер»*** *Тербеледі ағаштар,* *Алдымен жел еседі.* *Кіп-кішкентай ағаштар,* *Үп-үлкен боп өседі.* *Құстар ұшып жүреді,* *Орман ішін аралап.* *Аю жүреді қорбаңдап,* *Түлкі жүреді құлаңдап* *Қасқыр жүреді жалаңдап* *Қоян жүреді секіріп* *Біз жай жүрейік демалып.* ***Бүгін біз орманның ағаштарын ерекше түрде саламыз.*** *Бұл суретке біздің қолымыз қатысады, қараңыз! Сол қолымызды қағазға қойып, оны қарапайым қарындашпен дөңгелетіп саламыз, саусақтардың ішін бояймыз*	

		допты үстелге, тізеге айналдыруға болады. ***Ой дамыту.*** ***- Ағашымыздың алмалары дәмді, тәтті, шырынды болу үшін ашық күн керек.*** *Ол үшін мына күнді бояп алайық. Трафарет арқылы дайын күнді бояу.* *-Ал күн жарқырап тұруы үшін онымен ойнап, билеу керек.* ***«Мен және күн» музыкалық ойыны.*** ***Аудио дыбыс.*** *балалар бірдеңе жүгіріп келетін сияқты, тыңдайықшы.* ***Дид ойын: «Кірпі мен себет»*** *-Ал міне, кірпі жүгіріп келіп, алма теруге себетті алып келді* *Педагог балаларға кірпі мен себет қиылған стикерлерді таратады, балалар алма мүсіндеген ағаштың астына себеттерді жапсырады.* *Кірпі рақмет айты,* *Кірпімен қоштасу* ***Дене тәрбиесі.*** ***Кіріспе бөлім. Амандасу*** *Шеңберге тұру.Шеңбермен жүру* *-Түрлі бағытта шашырап жүру,жүгіру* *- Жай жүріспен жүру* ***Негізгі бөлім*** ***Жалпы даму жаттығулары.*** ***Текшемен жаттығулар.*** ***1.Қол мен иық бұлшықеттер-іне арналған жаттығулар.*** *1. Текшелерді жоғары көтеріп, бір-біріне соғу.Б. қ. келу.* *2. Қос қолдағы текшелермен оңға, солға иілу.* *3. Қолдағы текшелерді алға созып*	*Балалар бұл ағашқа бірдеңе жетіспейді. Ол не деп ойлайсыңдар?(Жапырақтары.)* ***Ендеше ағаштарымызға күзгі жапырақ саламыз ба ?*** *Мақта таяқшасы арқылы сары жапырақтар салу.* *Қандай әдемі! Қандай тамаша* ***Мен сендердің бұл суреттеріңді орман тұрғындарына беремін,*** *Барлығыңызға балабақшаға қайтатын кез келді! Қош бол, Орман патшалығы деп тақпақ айтып берейік* ***От та, суда, ауа да*** ***Жан-жануар барлығы*** ***Орман теңіз тауларда*** ***Табиғаттың байлығы*** *Поездға отырып бақшамызға барамыз.* ***Қортынды*** ***Балаларды мадақтау.*** ***Дене тәрбиесі.*** ***Кіріспе бөлім. Амандасу.*** *Ал, балалар тұрайық* *Шапалақты ұрайық* *Допқа қарай жүрейік,* *Допты мысық ұрлапты* *Жүгірейік қуайық топ-топ-топ* *Допты алайық көп-көп-көп* ***Негізгі бөлім*** ***Жалпы даму жаттығулары*** ***Доппен*** *1.Екі қолмен допты ұстап,алға созу.* *2.Б.Қ.Допты қос қолмен ұстап,жоғары көтеру.* *3.Б.Қ отыру.Допты қос қолмен ұстап,аяққа тигізу.* *4.Б.Қ.Допты ұстап секіру.* ***Тыныс алу жаттығулары:***	

		отырып, тұру.Б. қ. келу *4. Аяқ бірге, текшелерді кеудеде ұстау, қос аяқпен секіру* ***Тыныс алу жаттығуы:*** ***«****Текшелерді үрлеу»* *Шеңбер бойы жүру /текшелерді себетке салу/. Маршпен жүру.* ***Негізгі қимыл қозғалыс жаттығулар.*** *Екі жіп арасынан түзу жүру* ***Қимылды ойын: Картотека №13 «Қоңырау қайдан естіледі?»*** ***Мақсаты:*** *Балалар қабырғаға беттерін беріп тұрады. Күтуші апай бөлменің басқа бір шетіне тығылып тұрады да қоңырау соғады.* *Қортынды.*	*Шеңбер бойымен тұрып араның дыбысын салу (з-з-з), мұрынмен дем алып, ауыздан демді шығару. Шеңбер бойы маршпен жүру./допты себетке салу/* ***Негізгі қимыл қозғалыс жаттығулар.*** ***«Допты екі қолмен лақтыру».*** ***Қимылды ойын: Картотека №10 «Ұшатын құстар»*** ***Мақсаты:*** *Балаларды табиғат құбылыстарын салыстыра білуге үйрету және қырағылыққа тәрбиелеу, құстар сияқты ұша білу қабілеттерін бақылау, тәрбиешінің берген белгісін тиянақты тыңдай білуге үйрету.*	
Серуенге дайындық	*Еңбегі адал жас өрен - мақсаты: өзіне өзі қызмет көрсетуге тәрбиелеу.* *Серуен кезінде қауіпсіздік ережелерін түсіндіру.*			
	Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау	*Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу, қатармен жүруге дағдыландыру.*	*Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау.*	*Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*
Серуен	***Картотека №5*** *Құстарға бақылау жасау*	***Картотека №6*** *Күзгі ауа-райындағы өзгерістерді бақылау*	***Картотека № 7*** *Күздегі өсімдіктердің түсін бақылау*	***Картотека № 9*** *Қоңыр күзді бақылау, салыстыру*
	Серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру, табиғатқа қамқорлық таныту. ***Күз серуен картотекасынан***			
Серуеннен оралу	*«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет жасау.*			
	Балаларға реттіліктпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету.	*Тазалық процедурасы. Қолдарын сабынмен жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу*	*Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық. Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту*	*Серуеннен оралу барысы, киімдерін жинауды түсіндіру. жуыну барысында сумен ойнамауды, шашып жуынбау әдептерін түсіндіру.*
Түскі ас	*Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдалану, шашпай жуыну*			

	Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру.	*Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету.*	*Асты ұқыпты жеу, қасық, шанышқы ұстауды қауіпсіздік ережелерін ескерту.*	*Тамақт ан соң гигиеналық шараларын ұйымдастыру.*
Күндізгі ұйқы	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау.*	*Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру.*	*Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау*	*Ұйқыға дайындық кезінде қауіпсіздік ережелерін ескерту. Өз төсегін ашып жатуға кеңес беру.*
Ұйқыдан біртіндеп ояту, сауықтыру шаралары	***№14. 1.Ояну*** *Бойымызды жазайық,* *Қолымызды созайық.* *Жаттығулар жасайық.* *Ұйқымызды ашайық.*	***№16 1.Ояну*** *Көздеріңді ашыңдар,* *Кірпіктеріңді көтеріңдер.* *Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар,* *Бір - біріңе жымиыңдар*	***№15. 1.Ояну*** *Кел балалар тұрайық,* *Қолымызды жоғары созайық.* *Еңкейеміз еденге, арқамызды тік ұстап,* *Бір демалып алайық.*	***№13. 1.Ояну*** *Ұйқымызды ашайық* *Қолымызды созайық* *Енді қане бәріміз,* *Жаттығуды жасайық.*
	Қауіпсіздік ережесі – ұйқыдан тұру кезінде қауіпсіздік шараларын түсіндіру. *«Еңбегі адал жас өрен» - ұйқыдан тұрып киіну өз-өзіне қызмет етуге тәрбиелеу.* ***Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан***			
Бесін ас	*Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдаланып, жуыну ережелерін түсіндіру.*			
	Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру.	*Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету.*	*Асты ұқыпты жеу, қасық, шанышқы ұстауды қауіпсіздік ережелерін ескерту.*	*Аста столда дұрыс отыру, досатрына кедергі жасамауТамақт ан соң гигиеналық шараларын ұйымдастыру.*
Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап қарау және басқалары)	***Дид ойын: «Орманда»*** *Шарты: Балалар фондық суретке кішкентай түсті силуэт бейнелерін орналастырады.* ***Жүргізілу барысы:*** *Алдарыңызда орман салынған сурет. Мына әдемі суретті толықтырайық.*	***Дид ойын: «Ормандағы құрылыс»*** *Шарты: - Геометриялық фигураларды орындарына орналастыр. Тар жолды, кең жолды көрсет. Шеңбер, сопақ және үшбұрыш қандай түсті? Жасыл түс. Шаршы мен төртбұрыштың түсі қандай? Қоңыр түс.* *Кең жолда қандай пішін тұр?*	***Дид ойын: «Не артық?»*** *Шарты: Суретке мұқият қарап, ондағы артық не бар екенін айт? (Қосымша саңырауқұлақ, өйткені қалғандары ағаштар)* 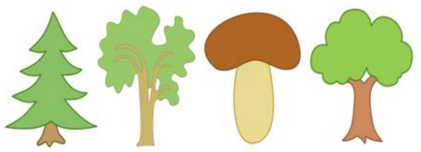 ***Қимылды ойын: Менің зымыраған көңілді добым.*** *Ойнаушы балалар тобы (5-6 адам) жартылай дөңгелек құрып, тәрбиешінің жанында тұрады.*	***Дид ойын: «Тиіндер»*** *Шарты: Әр тиінге өз шұңқырын табуға көмектес. Тиінді тамақтандыр. Әрбір тиіннің өлшеміне сәйкес қуыс пен желекті таңдаңыз.* 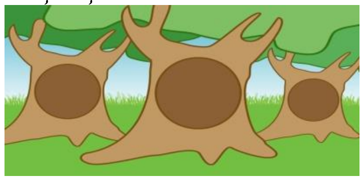

	Ең биік ағашқа құс отырсын. Ал аласа ағаштың астында саңырауқұлақ өседі. *Ал діңгектің айналасында үш гүл жайқалған. Ағашта жапырақтар өсті. Аспанда күн нұрын шашады. Аспанда бұлт.Көлдің жанында бақа отыр, көлде үйрек жүзіп жүр.* *Экологиялық мәдениетті қалыптастыру негізінде*	*Екі жолдың ортасында қандай пішін тұр?* *Тар жолда қандай пішіндер тұр?* *Экологиялық мәдениетті қалыптастыру негізінде*	*Допты бейнелейтін бір бала орнында тұрып секіреді, ал тәрбиеші алақанын оның басына қойып, мынадай өлең айтады.* ***Көңілді добым, о , менің,*** ***Домалап қайда жөнелдің?*** ***Қызыл, сары, көгілдір,*** ***Жел аяқсың-ау өзің бір!***	
Балалармен жеке жұмыс	***Амирхан мен Ахат*** ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** *Шарты: Пішіндердің ішінен тік төртбұрышты табу.*	***Мұса*** ***Дид ойын:«Қандай пішін шықты»*** ***Мақсаты:*** *Таяқшалардан таныс геометриялық пішіндер құрастыра білу.*	***Көзайым мен Аяна*** ***Дид ойын: «Зат неге ұқсайды»*** *Мақсаты: Геометриялық денелер мен фигуралар туралы біледі. айналадағы заттардың геометриялық пішінін ажырата алады.*	***Ахат*** ***Дид ойын: «Бөлігін тап»*** *Шарты: Қиылған бөлшектерден белгілі бір құстың суретін құрастыру*
	«Еңбегі адал жас өрен»-өз-өзіне қызмететуге тәрбиелеу. *Серуен кезінде қауіпсіздік ережелерін түсіндіру.*			
	Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру.	*Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*	*Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу.*
Серуен	***Картотека №5*** *Құстарға бақылау жасау*	***Картотека №6*** *Күзгі ауа-райындағы өзгерістерді бақылау*	***Картотека № 7*** *Күздегі өсімдіктердің түсін бақылау*	***Картотека № 9*** *Қоңыр күзді бақылау, салыстыру*
	Серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру, табиғатқа қамқорлық таныту. ***Таңғы серуенді бекіту.***			
Балалардың үйге қайтуы	*Өнегелі-15 минут. Қауіпсіздік ережесі - ата-анамен бала өмірінің қауіпсіздігі туралы әңгіме жүргізу.*			
	Бүгін балалар құрастыру ойындарымен ойнады. *Пішіндерді сәйкестендіріп, зейінін шоғырландырды.* *Үйде кубиктерден немесе конструктордан қарапайым заттар құрастыру пайдалы.*	*Бүгін балалар табиғат туралы әңгіме тыңдап, суреттерді қарады.* *Қоршаған ортаға қызығушылық білдірді.* *Үйде серуенде өсімдіктерді, құстарды көрсетіп, атауларын қайталаңыз.*	*Бүгін балалар ермексаздан әртүрлі пішіндер жасады.* *Ұсақ моторикасын дамытып, қиялын іске қосты.* *Үйде ермексазбен немесе қамырмен ойнауға жағдай жасаңыз.*	*Бүгін балалар қуыршақ театрын ойнады.* *Әртүрлі рөлге еніп, қиялдарын дамытты.* *Үйде қарапайым қуыршақтармен шағын сахна құру қызықты болады.*